

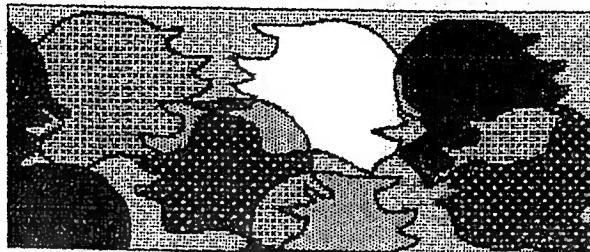
trimestriel

2 ème
trimestre
2008

N° 142

juin
2008

LA INFORMILO

l'espéranto

la langue de l'amitié
sans frontières

esperanto

la lingvo de l'amikeco
sen landlimoj

... apprivoiser l'idéogramme

Sauvages sur Moselotte

grâce à l'espéranto !

C'est avec un réel plaisir que Jasuo et Toshinobu, en route pour le Congrès Mondial de Rotterdam en juillet, ont accepté l'invitation de Ginette Martin, férue de rencontres internationales. Se sont ainsi succédé deux journées de contacts amicaux que la langue commune pratiquée allait rendre riches en émotions diverses partagées.

En animatrice infatigable, Ginette élaborait un programme éclectique, à la participation duquel étaient conviés non seulement les espérantophones vosgiens mais aussi un public sympathisant ou simplement curieux qui n'allait pas manquer d'intervenir de façon active dans les différentes séquences proposées.

Les deux visiteurs ne se firent pas prier pour donner du Japon un bouquet « d'images » en trois dimensions où se mêlerent culture, danses du folklore, musique traditionnelle diffusée par des instruments parfois étonnantes, ponctuée de chants -en espéranto !- repris en chœur par les assistants médusés ! Chacun pouvait même s'exercer à calligraphier un document typique, idéogrammes obligent, selon les conseils avisés des deux instructeurs.

Deux soirées mémorables pour chacun, qui allaient encore compter dans " l'album de vie " de Ginette, prosélyte passionnée de la langue internationale

Espéranto France-Est		espéranto France-Est	Orient-Franca Esperanto-Asocio.
La Informilo		Bulletin bilingue d'information sur la langue internationale ESPERANTO	Dulingva inform-bulteno pri la Internacia lingvo ESPERANTO
Rédaction: Redaktoro:		Pol DENIS, 5, Chemin de Blamecourt, 55000 BAR LE DUC tel. (+33) 03.29.79.01.44 poš-tel. 06 98 09 62 81	
Les articles à insérer doivent parvenir impérativement à la rédaction dans les délais suivants:		Article manuscrit Texte envoyé par courriel Document avec mise en page	un mois 3 semaines 2 semaines
Les articles signés nommément par leurs auteurs expriment la seule opinion de ces derniers.		avant la fin de chaque trimestre	

Komitato de la Asocio		Comité de l'Association	
Funkcio	Adreso	telefono	Ret-adresoj
Prezidento <i>Président</i>	S-ro Gilbert STAMMBACH 24, rue Albert Zimmer 67610 LA WANTZENAU	03.88.96.67.59	gilbert.stammbach@mageos.com
Sekretario <i>Secrétaire</i>	S-ro Jacques HERLÉ 1, chemin du Berger 57380 MAINVILLERS	03.87.01.00.39	jacques.herle@laposte.net
Kasisto <i>Trésorier</i>	S-ro André GROSSMANN 5, rue des Pyrénées 68390 BALDERSHEIM	03.89.45.62.89	andreo.ag07@free.fr
Libroservo <i>Service Librairie</i>	S-ro Jean-Luc THIBIAS 37, rue Pierre et Marie Curie 54500 VANDOEUVRE	03.83.53.57.54	thibias.jean-luc@wanadoo.fr libroservo.efe@wanadoo.fr
Redaktoro <i>Rédacteur</i>	S-ro Pol DENIS 5, Chemin de Blamecourt 55000 BAR LE DUC	06 98 09 62 81	pol.denis@orange.fr
Junul-respondeculino <i>Responsable Jeunes</i>	F-ino Violette WALTHER 8, rue Philippe Rueff 67800 BISCHHEIM	09 54 86 08 30	walther.violette@wanadoo.fr
Junul-respondeculo <i>Responsable Jeunes</i>	S-ro Frédéric PORRETTI 48, rue de la ferme 68110 ILLZACH	03.69.77.07.24 06.15.70.15.73	popo68@evhr.net
PKK <i>Cours par correspondance</i>	S-ro Edmond LUDWIG 26, route de la Schlucht 68140 STOSSIWIHR	03.89.77.52.56	esperanto.eludwig@orange.fr
Aliaj komitatanoj <i>Assesseurs</i>	S-ino Liliane BERSWEILER	03.83.47.41.36	Liliane.Bersweiler@ac-nancy-metz.fr
	S-ino Marie-Claude BOREGGIO	03.88.96.47.26	marie-claude.boreggio@wanadoo.fr
	S-ro Roger DEGREILLE	03.82.21.92.40	roger.degrelle@wanadoo.fr
	F-ino Lucile GEREMIA		lucile.geremia@wanadoo.fr
	S-ro Cyrille HURSTEL	08.70.57.68.00	cyrille.hurstel@free.fr
	S-ro Robert KUENY	03.89.82.37.62	
	S-ino Ginette MARTIN	03.29.24.68.46	gimavo@wanadoo.fr

Abono al La Informilo →	Francio: 12 eŭroj	Eksterlando: 16 eŭroj	← Abonnement à La Informilo
Pagoj per ĉeko je la nomo de →	Esperanto France-Est		← Paiement par chèque au nom de
Pagoj per giro al jena konto →	CCP 1997 72 W NANCY		← Paiement par virement au compte
Bank- aŭ pošt-ĉekoj sendataj al la Kasisto Adres-ĉangajo: Informu al →	S-ro André GROSSMANN 5, rue des Pyrénées 68390 BALDERSHEIM	Chèque bancaire ou postal ou changement ← d'adresse à envoyer au trésorier	

Sommaire
page(s) 2 ours
3 édito – comité UFE
4/7 regard de la presse
8 lettre ouverte
9/10 bulletin d'adhésion
11/21 cptes-rendus
22 ATTAC
23/24 Eurovision
25 Bruxelles - interprétariat
26 argumentaire
27/29 Festival Nankin

ISSN 0291 6037 trimestriel
bulletin d'information bilingue sur l'espéranto
édité par l'association culturelle
Esperanto France-Est
MJC Philippe Desforges – 27 rue de la République
54000 NANCY
Directeur de la publication : Gilbert STAMMBACH
Rédacteur : Pol DENIS
dépot légal : 30 juin 2008
Imprimé par l'Office Central de Coopération à l'Ecole
Place de l'Ecole Normale 55000 BAR-le-DUC
N° CPPAP : 0409 G 83517

ESPERANTO FRANCE-EST

association culturelle
pour la promotion
de la langue
internationale
ESPERANTO

regroupant
les départements
Meurthe-et-Moselle (54)
Meuse (55)
Moselle (57)
Bas-Rhin (67)
Haut-Rhin (68)
Vosges (88)

Maison des Jeunes
et de la Culture
« Philippe Desforges »
27 rue de la République
FR - 54000 NANCY

ABONNEMENT / ABONO
annuel / jara
12 €
eksterlando
16 €

Karaj gemembroj,

La Francia Esperanto-Kongreso de la *Unuiĝo Franca por Esperanto (UFE) / Espéranto-France* okazis en Martigues (Provenco) de la 9a ĝis la 12^a de majo 2008. Gi disvolviĝis bone, kaj la organizintoj kaj helpintoj estu dankitaj pro ĝi.

En la landa kongreso oni parte renovigis la komitaton de UFE, kaj elektis novan estraron. Protokoloj pri la membro-kunveno kaj komitatkunsidoj estas baldaŭ komunikotaj.

Mi havas tiun honoron prezenti al vi la novan estraron de UFE konsistigitan en dimanĉo la 11a de majo 2008 kadre de la landa kongreso en Martigues:

Prezidanto:

--- s-ro Xavier DEWIDEHEM (norda Francio, 26-jara)

Vicprezidanto pri informado kaj komunikado:

--- s-ro François BARTSCH (Rodano-Alpoj, 50-jara)

Vicprezidanto pri eksteraj rilatoj:

--- s-ro Cyrille HURSTEL (orienta Francio, 36-jara)

Vicprezidanto pri kulturo, eldono kaj kongresoj:

--- s-ino Claude NOURMONT (Luksemburgio/Provenco, 62-jara)

Sekretario:

--- f-ino Armelle PIOLAT (Francilio, 36-jara)

Kasisto:

--- s-ro Aleks KADAR (Francilio, 32-jara)

angulo de la prezidanto

Nun multaj el ni certe estas enirontaj la feriajn semjanojn. Ofte per Esperanto, ĉu dank'al kongresoj, ĉu dank'al privataj vizitoj ĉe esperantistoj...

Tiu interna vivo, tiuj aktivecoj estas multe pli viglaj ol eksteruloj povas imagi.

Kiu scias kiom da renkontigoj jare, kiom da retpaĝoj, da libroj haveblas en Esperanto? Ne-esperantistoj ofte miras pri tiu riĉeco, kiam ili konsciigas pri ĝi.

Senlimaj aktivajoj per Esperanto kaj... senlima Esperanto per aktivajoj...

Se temas pri ĵurnalisto, tiu miro havas tute alian intereson. Ili konsentas, aŭ almenaŭ kelkaj el ili, informi la publikon pri la intereso de nia lingvo, sed mankas ofte "nur" la taŭgaj agadoj, kiuj instigas la ĵurnalistojn direkti la "lumojn" de iliaj projekciiloj sur nian lingvon.

Nia rolo certe estas iel okazigi eventojn, kiuj indas esti prilumigotaj en la okuloj de la ĵurnalisto.

Plej ofte, tio bone efikas, kondiĉe ke ni observu simplajn regulojn : la kreota evento nepre devas iel esti ekster-kutima, prezenti iun originalecon, ĉar ni scias ke la akurataj trajnoj interesigas nenion.

Ankaŭ, la evento devas okazi proksime de la gazet-leganto, proksime laŭ distanco aŭ laŭ intereso, familia, profesia... La ĵurnalistoj parolas pri "la mortinto per kilometro" : unu mortinto interesigas la leganton, se temas pri la "najbaro", sed se temas pri fora lando devus esti milo...

Ferioj certe estos okazo por pripensi venontajn agadojn. Mi kore deziras al vi felicen kaj serenecon ĝis baldaŭ revidado dum la aŭtuna kongreso.

Gilbert

nova UFE-estrao

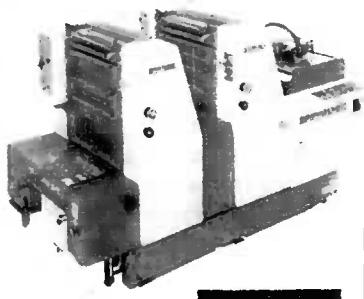
Tiun konsiston eventuale modifetas la landa komitato okaze de ĝia venonta kunsido komence de oktobro 2008, rilate al la kasa responsulo/skipo.

Al la estraro kaj komitato kaj al la tutlanda movado mi deziras sukceson kaj prosperon en la nunaj kaj venontaj agadoj. Sincere via,

XAVIER DEWIDEHEM

Prezidanto de UFE/Espéranto-France, www.esperanto-france.org

(mia persona retejo en Esperanto - www.xavy.fr/eo)

Le regard de la presse ...

GÉRARDMER

la montagne

RENCONTRE

L'espéranto, une langue à portée de tous

Près de 10 000 kilomètres les séparent et pourtant ils se parlent... Le groupe d'espérantistes de Gérardmer a reçu deux de ses homologues japonais, venus leur offrir un bien agréable moment.

Le groupe d'espérantistes géromois accueillait le week-end dernier deux de ses homologues japonais.

Quittant le Japon pour se rendre à un rassemblement du comité international d'espéranto à Rotterdam, ils avaient décidé de prolonger leur périple, donnant des conférences en Suisse, aux Pays-Bas et en France avec un arrêt en Perle des Vosges.

Les motivations pour l'apprentissage de cette langue internationale peuvent être nombreuses. Des espérantistes en livrent quelques-unes.

Ginette Martin, institu-

trice à la retraite raconte son parcours: "Lorsque j'étais enfant, il y avait à la radio des émissions en espéranto. En 1987, j'ai rencontré dans le sud de la France des gens qui le parlaient. Cela a été le premier déclic : l'espéranto n'est pas mort. Ensuite dans mon travail d'institutrice, j'étais très sensible aux difficultés de la langue et pour le mouvement de l'époque qui visait à simplifier les règles du français."

Suite à la publication d'un article qui proposait des cours d'espéranto, elle se jette à l'eau et entreprend cet apprentissage. "J'ai eu des correspondants. C'est une Hongroise qui m'a répondu en pre-

mier. Et j'ai tout compris ! J'étais folle de joie!"

Depuis, c'est elle qui dispense cet apprentissage à Gérardmer. Pour Denise Didier, Henriette Aubert et Claude Noël, si la découverte d'une autre culture et le plaisir de l'échange sont également les maîtres mots, l'activité intellectuelle, la correspondance, les voyages dans le monde entier sont aussi avancés.

Mardi soir, dans cette langue commune à laquelle l'oreille se fait très rapidement, les membres présents ont bu avec délectation le flot de paroles des intervenants venus parler de leur pays et de leur culture.

Entre politique, géographie, histoire, musique, peinture, écriture et langue bientôt, c'est un beau voyage qui a été offert aux auditeurs.

Après plus de deux heures d'exposé et de questions, c'est autour de chants en japonais et en espéranto que s'est achevée cette très belle soirée.

Les cours d'espéranto sont toujours ouverts et se déroulent, pour les débutants de 16 h à 17 h 30 tous les vendredis à la Maison de la Culture et des Loisirs. Ils sont possibles aussi par Internet.

Pour de plus amples renseignements, prendre contact avec Ginette Martin, 92, rue du Riant Cotteau 88290 à Saulxures-sur-Moselotte.

L'EST REPUBLICAIN - 27 avril 2008

L'espéranto, un tremplin pour une langue commune

publié le vendredi 9 mai 2008 à 05H16

A la découverte d'un langage pour une communication internationale

Basé sur une structure très souple, l'espéranto facilite la compréhension des échanges et améliore l'apprentissage des autres langues étrangères.

Que diriez-vous de parler une langue comprise d'un bout à l'autre de la planète, sans aucun effort particulier? C'est l'ambition, la vocation première de l'espéranto. Conçu à la fin du XIXe siècle par le Polonais Ludwik Lejzer Zamenhof afin de faciliter les communications à travers le monde, l'espéranto est né en 1887 par la publication de sa méthode *Lingvo Internacia* (langue internationale), sous le pseudonyme Doktoro Esperanto (docteur espérant ou docteur qui espère).)

Depuis, l'espéranto a dans le monde entier ses ardents défenseurs, qui chaque année, sont de plus en plus nombreux. Aujourd'hui et pendant 3 jours, les espérantistes de France et d'ailleurs se réunissent dans notre commune *** autour de réunions et d'animations, ouvertes à tous, afin de faire découvrir cette langue internationale, encore bien méconnue.

Utopie européenne ?

On estime qu'à l'échelon mondial, 3 à 5 millions de personnes parlent et pratiquent l'espéranto couramment. Mais paradoxalement, cette langue n'a jamais eu de reconnaissance officielle. *Sean O Rian*, diplomate irlandais et directeur général de la traduction à la Commission européenne, explique qu'un vrai problème se pose au parlement européen.

Avec plus de 23 langues différentes, les traductions se font de plus en plus difficiles. Chaque pays semble favorable à une langue commune et neutre, capable de forger l'identité européenne face aux USA. L'espéranto pourrait alors devenir une solution toute trouvée. *Umberto Eco*, *Maurice Genevoix* et d'autres grands écrivains ont abondé en ce sens, seulement, il manque encore une réelle volonté politique aux échelons nationaux. Utilisée par plaisir ou par commodité, cette langue, encore très jeune s'avère plus vivante que jamais. Une bonne raison de s'y intéresser.

*** MARTIGUES

LA PROVENCE

Caroline Pierret matigues@laprovenc-presse.fr

Comment ?... vous ne connaissez pas encore Grésillon ? ! ...

Le château des espérantistes de **Grésillon** (Grezijono) en France vous attend pour passer une semaine agréable, pour apprendre l'espéranto et pour d'autres activités, entre le 5 juillet et le 16 août 2008.

Consultez l'agenda dans : <http://gresillon.org/accueil.htm>

Venez assister à un ou plusieurs des 5 stages d'été (de samedi à samedi). 3 niveaux de cours ont lieu chaque semaine. Les professeurs viennent de **7 pays différents**.

Autres activités : *chant, massage, théâtre, peinture, danse, jeu de go...*

Grésillon est un château avec un grand parc. On dort dans une chambre du château ou dans sa tente sur l'espace de camping. On peut se promener dans le parc du château, à travers pré et forêt.

Trois repas par jour sont servis, un bar-café est ouvert entre les cours.

NB - Pour recevoir une version papier du bulletin d'inscription, écrire à : kastelo@gresillon.org
ou à :

Maison Culturelle, Château Grésillon

FR - 49150 BAUGÉ, France

Telefono / respondilo: +33 (0)2 41 89 10 34

Site : <http://gresillon.org>

Strasburgo, internacia urbo, atendas vin !...

Strasbourg Tourisme

Les audioguides des bateaux de l'Ill en espéranto

Le 25/04/08 à 15:57 Roman Bernard

Les bateaux sur l'Ill disposent à présent d'un audioguide en espéranto.
Archives Dominique Gutekunst

Il sera désormais possible d'écouter la visite guidée sur l'Ill dans cette langue universelle inventée au XIXe siècle sur la base de la plupart des grandes langues du monde.

Sur le canal 10 des casques des bateaux du Port autonome de Strasbourg naviguant sur les

canaux de l'Ill, il est une version qui risque de dérouter plus d'un touriste. Alors que les premiers canaux correspondent aux langues les plus parlées dans le monde, ce dixième canal est en espéranto, une langue créée de toutes pièces au XIXe siècle pour permettre aux hommes de communiquer de façon équitable. Qualifiée de « langue universelle », l'espéranto est aujourd'hui parlé par 6 à 10 millions de personnes dans le monde, dont une centaine à Strasbourg.

Elle est, par ailleurs, la 13e langue la plus utilisée sur l'encyclopédie communautaire sur Internet, *Wikipedia*.

A l'origine de ce projet, Cyril Hurstel, espérantiste, qui a persuadé Jean-Jacques Klein, responsable touristique du Port autonome de Strasbourg d'équiper les bateaux. Outre la démarche universaliste, Jean-Jacques Klein a été convaincu par le fait que tout était déjà prêt pour lancer le projet. Un projet dont le lancement a été officialisé par la présence de Catherine Trautmann lors de sa présentation. L'ancienne maire de Strasbourg et ministre de la Culture est elle-même espérantiste. Interrogé sur l'utilité réelle de cette version en espéranto, Cyril Hurstel estime que cette opération sert avant tout à la promotion de la langue universelle, en imposant sa présence sur la place publique. Chose étonnante, l'arabe et le japonais, langues beaucoup plus parlées que l'espéranto dans le monde et parmi les touristes à Strasbourg, ne sont pas encore disponibles.

Versions pour enfants

Pour retenir l'attention des plus jeunes, des versions dans plusieurs langues (français, anglais, allemand et italien) seront également disponibles. Il avait été noté que la concentration des enfants baissait à mesure que le bateau s'éloignait de l'embarcadère.

Roman Bernard

Ci-dessous, le témoignage de **Catherine Trautmann**, Députée européenne, conseillère municipale de Strasbourg, interview sur l'Espéranto réalisée par les étudiants journalistes du CUEJ à l'occasion de l'inauguration des bateaux-mouches

"... Je ne pratique pas l'Espéranto, mais j'ai appris à connaître cette langue parce que j'avais des tantes institutrices qui étaient ferventes espérantistes, et ensuite lorsque j'ai travaillé sur la loi qui concernait l'audiovisuel à la télévision, j'avais fait reconnaître l'Espéranto comme une langue, et je pense que l'Espéranto est une langue, créée certes, à partir de différentes racines, une création ex-nihilo, sauf qu'elle tient compte de la syntaxe des grandes langues, elle peut donc être apprise et pratiquée comme n'importe quelle langue... C'est important que cette langue puisse être accessible. Les gens qui pratiquent l'Espéranto sont des gens qui voyagent, ce sont des personnes qui sont très attentives au climat européen, voire international... Je pense que c'est un signal très positif que le port autonome puisse offrir un commentaire de la visite en Espéranto".

... Pour notre nouvelle rencontre "sans frontières", LUDWIGSBURG nous attend !

Son château-résidence des Ducs avec ses 400 chambres luxueuses, son parc "baroque-florissant" de trente hectares, son musée de porcelaine unique, et non loin le somptueux le somptueux pavillon de chasse et de plaisance "Favorite"...

... et pour cette fin de semaine culturelle, un bouquet de cours éclectique, un programme pour enfants le tout dans l'ambiance amicale des "retrouvailles" entre espérantophones !

G8-GIPFEL IN JAPAN - Aufmarsch der Esperanto-Demonstranten

"Tutmondig"-Kritiker, esperantosprechende Globalisierungs-Gegner, versammeln sich beim G8-Gipfel Anfang Juli auf der Insel Hokkaido. Das macht Japans Sicherheitsbehörden schon jetzt nervös - denn die Einsatzkräfte verstehen die Sprache nicht.

Hamburg - Normalerweise gelten Anhänger der Kunstsprache Esperanto als eher ruhige Zeitgenossen, darum bemüht, ihre linguistischen Interessen in der Welt bekanntzumachen. Zu den Fans des Esperanto zählen zum Beispiel der Großinvestor George Soros und der US-Schauspieler William Shatner – der berühmte Captain Kirk aus "Raumschiff Enterprise". Auch Papst Benedikt XVI. hat die Esperanto-Gemeinde ins Herz geschlossen und übermittelt die Ostergrüße auch in deren Sprache.

G8-TREFFEN: JAPAN RÜSTET SICH FÜR DEN GIPFEL

Dernière minute ... en direct d'AGORA-VOX ...

Les services secrets sont-ils l'avenir de l'espéranto ?

Ça, c'est un titre accrocheur, non ?

C'est plus anecdotique que le récent succès de l'espéranto au festival des langues à Nankin, mais l'histoire ne manque pas de sel.

Les services de sécurité japonais ont montré un peu de nervosité quand ils se sont aperçus que certains activistes utilisaient l'espéranto pour communiquer, langue qu'ils ne comprennent pas. Le Japon a pris la présidence du G8 le 1er janvier 2008 et organisera le prochain sommet du G8 du 7 au 9 juillet 2008 dans l'île d'Hokkaido. Ils craignent à cette occasion les agissements d'une minorité active, mais plus encore une coordination de ces groupes avec ceux de Corée.

Comme le dit l'article (en espéranto) de *Libera folio*, "L'inquiétude des services d'ordre aura au moins réussi à attirer l'attention de deux grands magazines, anglais et allemand, sur l'espéranto!"

(en anglais dans *Newstatesman*, en allemand dans *Spiegel on line*)

Au-delà de cet aspect minoritaire et marginal de l'espéranto (rappelons qu'il ne s'agit que d'une langue, et que chacun, chaque mouvement, est libre de l'utiliser), cette "révélation" n'a rien d'étonnant pour des espérantistes qui savent depuis longtemps que cette langue est la plus adaptée à la communication internationale, de par ses caractéristiques de facilité, de vitesse d'apprentissage sans commune mesure, sa neutralité et son caractère international.

Rappelons brièvement d'où lui viennent ces caractéristiques : la facilité et la vitesse d'apprentissage (environ d'un facteur 8) s'expliquent par l'absence d'exceptions, le faible nombre d'idiotismes, la simplicité structurelle (qui ne veut pas dire pauvreté linguistique ni limitations) et la dérivation logique des mots à partir des préfixes et suffixes. Cette régularité et cette dérivation logique en font au final une langue beaucoup moins gourmande en mémoire - à vocabulaire égal. Sa neutralité : à l'évidence, ce n'est la langue d'aucun pays et d'aucune religion. Son internationalité : si le vocabulaire est européen, sa grammaire simple et régulière est familière à de nombreuses langues asiatiques.

Ainsi, ces caractéristiques en font la langue la plus adaptée aux ONG, par exemple, pour leur personnel international, bien plus que l'anglais, et un jour ou l'autre ces ONG s'en rendront compte, ainsi que les organismes internationaux ou l'UE, s'ils ne la savent déjà – en fait, ceux-ci le savent mais les enjeux politiques et économiques entravent toute réflexion sereine.

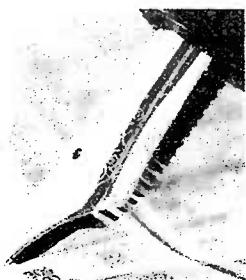
A noter que les deux magazines qui ont relaté cette histoire ont eu quelque peine à donner une estimation du nombre de locuteurs, pour les mêmes raisons qu'on ne sait pas réellement combien de personnes parlent anglais, faute de définir ce que veut dire "parler" (quel niveau, sur quelle échelle ?), et basé sur une enquête plutôt qu'un sondage bidon. Même si c'est à une tout autre échelle que pour l'anglais, la difficulté est la même lorsqu'il s'agit d'estimer les locuteurs ou ceux qui ont simplement quelques notions, voire les sympathisants.

Peut-être cette anecdote, ancrée dans les problèmes de la mondialisation, est-elle le début d'une prise de conscience de l'efficacité de l'espéranto pour la communication internationale ? Après tout, il a été conçu pour ça : franchir la barrière des langues. Paradoxalement, si les services de sécurité se mettaient à apprendre l'espéranto, cela constituerait mathématiquement une progression de la langue !

Comme les espérantistes sont des gens pacifiques et prêts à aider leur prochain, nous donnons ici un conseil gratuit à ces agents de l'ombre : la seule façon pour des services secrets de comprendre la langue internationale sans en favoriser la diffusion, c'est d'apprendre l'espéranto, mais en secret.

LETTRE OUVERTE AUX RESPONSABLES DE L'EVALUATION SCIENTIFIQUE

LES SCIENTIFIQUES DOIVENT-ILS CONTINUER À ECRIRE EN FRANÇAIS ?

Il est largement admis que la *lingua franca* de la recherche scientifique est aujourd'hui l'anglais. Pourtant, il existe au moins trois bonnes raisons de penser qu'il est indispensable que les scientifiques continuent d'écrire en français.

- Puisque la recherche repose essentiellement sur des financements publics, une considération élémentaire voudrait que les contribuables aient un accès en français à ce qu'ils ont soutenu par le biais de leurs impôts.
- La deuxième raison concerne l'enseignement. La production de livres de synthèse et de manuels en français est une tâche extrêmement honorable et même nécessaire pour compléter un enseignement dispensé en français. Comment faire aimer une discipline en n'offrant que des livres en anglais qui ne sont en général pas adaptés, ni au niveau, ni aux habitudes que nous avons de structurer nos enseignements ?
- La troisième raison relève de l'apprentissage. Il faut un grand entraînement pour pouvoir s'exprimer dans une autre langue que sa langue maternelle avec le même sens de la nuance, avec la même richesse. Quel meilleur moyen d'accéder à la pensée d'un auteur que de discuter avec lui dans sa propre langue ?

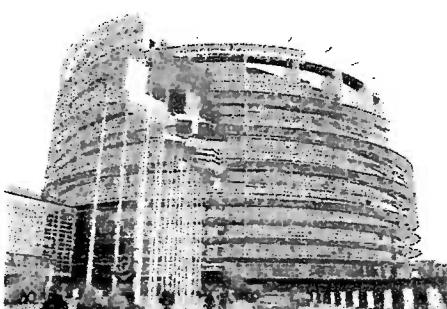
La publication en français apparaît donc comme une nécessité. Pour que cette production continue, il est urgent de valoriser notre activité de recherche dans notre langue. En effet, les systèmes de référencement des publications (dont le principal est une filiale d'un éditeur privé) reconnaissent prioritairement les publications en anglais ! Soit notre système national valorise cette production, soit cette dernière disparaîtra.

Reconnaitre à leur juste valeur les publications en français, suppose que les sections du comité national du CNRS, du CNU et de l'AERES prennent en compte, en fonction de leurs exigences de qualité, les revues en français mais aussi les livres et les manuels. Il n'est pas normal qu'à l'heure actuelle, un bon livre écrit en français ne soit pas considéré dans l'évaluation d'un chercheur.

L'objectif de cette pétition adressée à L'Agence d'Evaluation de la Recherche et de l'Enseignement Supérieur (AERES) est de montrer que notre communauté scientifique française ou francophone a encore la capacité de penser par elle-même et qu'il ne faut pas rejeter, comme insignifiant, tout ce qui s'écrit en français.

ESPERANTO EN KOLOKVO ĉe LA EÜROPA PARLAMENTO

Komence de marto juna, dinamika instruisto pri historio kaj la dokumentisto de *Liceo Frédéric KIRSCHLEGER* en Munster petis min prelegi pri Esperanto en klaso, kiu deziris partopreni en kolokvo okazonta en la Eŭropa Parlamento en Strasburgo kaj nomita *Cinquièmes Assises de la Presse*. La temo estis : Ĉu la morgaŭa Eŭropo supozigas adopton de komuna lingvo ?

Kun plezuro mi prelegis. La atento kaj la intereso de la gelernantoj estis perfektaj. Poste ili integris la sciajon al siaj pripensaĵoj kaj proponis sin por la kolokvo, kie ili estis akceptitaj.

La surprizo estis, ke la du lernantinoj, kiuj prezantis la laboron de la kiaso, sukcesis diskutigi pri Esperanto dum dudeko da minutoj antaŭ kelkcent gelernantoj. Ĉeestis ankaŭ la agrable surprizita vicprezidento de UFE, Cyrille HURSTEL, kiu profitis la okazon por poluri la argumentadon !

Edmond LUDWIG

Planitaj kursoj kaj prelegoj

A 1

Débutant 1 / komencantoj - (Karin Krausz)

Unua rendevuo kun la internacia lingvo. Bazaj trajtoj de Esperanta gramatiko, komencaj frazoj. - Kiel mi povas apliki Esperanton? Pasporta servo kaj bonfancoj.

A 2

Débutant 2 / komencintoj - (Karin Mesner)

Por ĉiuj, kiuj jam havas bazajn sciojn kaj volas plulearni, simplaj dialogoj kaj ekzercoj.

P

Paroliga kurso (André Grossmann)

Por lernintoj, kiuj volas pli flue paroli. Aktiva parolado pri interesaj temoj.

B

Bukeda kurso

Bukedo de temoj por parolantoj: • Stefan Maul – *Jurnalismo estas mia vivo* • Alexander Gressmann – *Kiom kostas energio. Komparo de la riskoj de diversaj manieroj de energioproduktado* • Sophia Berlin, Bruno Flochon – *Germanoj kaj Francoj, kiel viidi la aliajn kaj sin mem* • NN – Ludwigsburg, brila kaj hontiga aspektoj de absolutismo en Württemberg: pri Schubart, Schiller kaj Jud Süß Oppenheimer.

K Programme pour enfants / porinfanaj proponoj (Renate Steinke kaj Alois Eder)

Ludado, kantado kaj movigo por infanoj inter 6 kaj 13 jaroj kiel suplemento al gepara prizorgado - ne plentempa programo

D Sub_18 / "dekionuloj"

Memorganizita interesa kaj amuzo programo por subdekokjaruloj.

J Junulara programo (Inge Simon)

BAVELIO prizorgas ĝin. Petu apartan aligilon de Inge.Simon@esperanto.de

Kiel aingi? La junulagastejo situas je la orienta rando de la urbo sur "Schlößlesfeld" super la ponto trans Nekaro (ĉ. 2,5 km de la stacidomo). **Petrajne:** De Stuttgart en 10 minutoj per truno/S-trajno (S4 direkto "Marbach" al S5 "Bietigheim"). - De la stacidomo per Buso 422 gis "Schlößlesfeld" finhaltejo, poste 300 m piede. **Peraŭte:** - ATENIU: En Stuttgart kaj Ludwigsburg ekde ja de marto 2008 necesas havi glutamarkon kun atesto pri polvocemiso ("Reinstaubplakette").

Ludwigsburg havas du elirejojn de aŭtooseo A81 Stuttgart-Heilbronn (elirejo 15 kaj 16). Strato B27 Stuttgart-Heilbronn gvidas rekta tra la urbocentro. Veturu en direkton "Marbach" kaj rekte antaŭ Neckar-ponto dekstre supren al "Schlößlesfeld".

invitas al

31a BAVELIO-Seminario

64a regiona staĝo de Esperanto

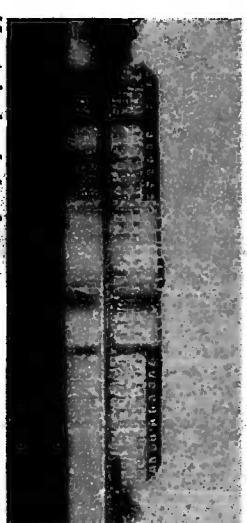
10a - 12a de oktobro 2008

Ludwigsburg situas 10 km norde de Stuttgart. Ĝi famiĝis pro sia baroka kastelo kun impona ĝardenaro „Floranta baroko“.

Ludwigsburg estis rezidejo de la virtembergaj regoj kaj iudas gravan rolon en la historio de la lando.

Vaste videblas najbara fortikaĵo Hohenasperg, kiu servis kiel karcero de la absolutistaj reĝoj, videbla minaco por ribelemuloj. Famaj arrestitoj tie estis Christian Friedrich Daniel Schubart („Die Forelle“ - „La truto“) kaj Joseph Süß Oppenheimer (konata kiel „Judo Süß“).

Kastelo Ludwigsburg
kun sia baroka ĝardeno

J

Jurnulara programo (Inge Simon)

Vaste videblas najbara fortikaĵo Hohenasperg, kiu servis kiel karcero de la absolutistaj reĝoj, videbla minaco por ribelemuloj. Famaj arrestitoj tie estis Christian Friedrich Daniel Schubart („Die Forelle“ - „La truto“) kaj Joseph Süß Oppenheimer (konata kiel „Judo Süß“).

La seminario estos en:

DJH - Jugendgästehaus

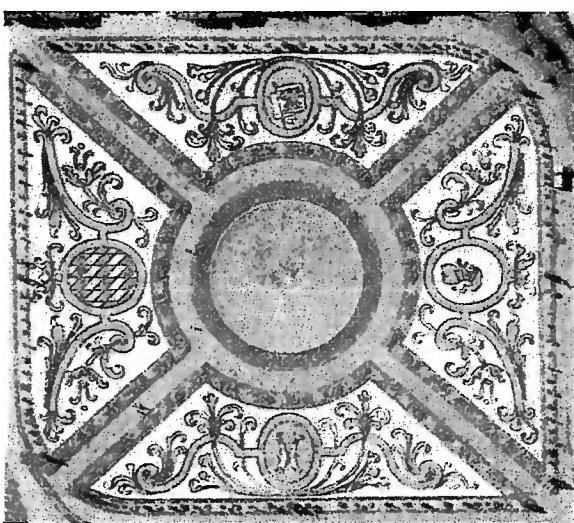
Familio Rosetti

Gemsenbergrstr. 21

71640 Ludwigsburg

Tel: 00.49.(0)7141/51564

Baden-Württemberg Esperanto-Ligo

Programo

vendredo, 10a oktobro 2008	frualvenantoj ... akcepto vespermanĝo Bonvenon! Interkonatiĝo
14.30 ekde 17.00 19.00 ab 20.30	

sabato, 11a oktobro 2008

08.00 09.00-12.00 12.15 16.00-17.30 18.00 20.30	matenmanĝo kursoj tagmanĝo, poste komuna entrepreno kursoj vespermanĝo vespera programo - interkultura konatiĝo
--	--

dimanĉo, 12a oktobro 2008

08.00 09.00-11.45 12.00	matenmanĝo kursoj tagmanĝo, Adiaŭo - hejmenveturante: Hochdorf
-------------------------------	--

Kostoj:
Plenkreskulo 25,- € - junulo (13 - 27 J.) 10,- € - familio 25,- €

por tranoktado kaj manĝoj:
... Sub_18: (Kurso D por 13-17jaruloj, membroj de esperanto Jeunes/GEJ) 20,- €
... por la tuta familio: (gepatroj kun ĉiuj infanoj, kompleteprezo)
... en dulita ĉambro

Apartaj proponoj

... Sub_18: (Kurso D por 13-17jaruloj, membroj de esperanto Jeunes/GEJ) 20,- €
... por la tuta familio: (gepatroj kun ĉiuj infanoj, kompleteprezo)

Aliĝilon sendu al:

Inge.Simon@esperanto.de - Tel. 00.49.7361-366615
S-ino Inge Simon - Brünner Str. 20, DE-73431 Aalen, Germanio

Mi partoprenos kurson ...

A1   A2   B   K   D

Mi volas partopreni la programon por fru-alvenantoj: Jes   Ne
Mi venos per aŭto   trajno/S-trajno je la _____ horo.

Mi volas tranokti en Junular-gastejo :

en plurlita ĉambro
 en dulita ĉambro kune kun _____
 kiel U18 (= 13-17jarulo)
 kun familio (entute _____ plenkreskuloj kaj _____ infanoj)

Mi estas vegetarano. Jes   Ne
 Alergio kontraŭ _____
 sen manĝo

Fina akorodo:

Hochdorf – muzeo pri keltoj
En Eberdingen-Hochdorf (18 km
okcidente de Ludwigsburg) en 1978
troviĝis eksterordinare bone konser-
vita tombo de kelta princo.
La muzeo prezantas la trovitajn.
Kotizo pagebla
 per ŝiro al Esperanto France-Est CCP 1997 72 W Nancy
 per franca ĉeko al Esperanto France-Est. Sendu la ĉekon al nia kasisto:
André Grossmann, 5 rue des Pyrénées, FR-68390 Baldersheim, Francio

Frua aliĝo faciligas niajn taskojn, dankon.

Mi pagos: (kotizo) € + (tranoktado, manĝoj) € = (sume)
(familia kaj persona nomoj) (ret.-letera adreso)

(subskribo)

(naskiĝdato)

(telefono)

Printemps Semajno Internacia

Familia Renkontiĝo okazinta la
21-28ajn de marto 2008 en
Waldfischbach
Germanio, sudokcidenta Palatinato

Jam en marto okazis ĉi-jare tiu printempsa ferio-semajno, nomata PSI. Kvankam tiam jam estis printempo (laŭ kalendaro), sed fakte neĝis kaj la vetero estis vintra. La domo Maria-Rosenberg, la PSI-ejo, estas vere granda, komforta domo, kun pluraj salonoj sur pluraj etaĝoj. La aranĝon partoprenis homoj, multaj familioj kun infanoj el pli ol 20 landoj. Tial ĝi proponis apartajn programojn por infanoj, gejunuloj kaj plenkreskuloj. Matene eblis elekti inter prelego, MAZI-kurso, manlaboro, ktp. En la posttagmezo estis proponitaj diversaj tre allogaj ekskursoj malgraŭ ne tre favora vetero. Vespere la distraj vesperoj allogis ĉiujn partoprenantojn.

En la Paska dimanĉo estas tradicio ĉe PSI, ke infanoj serĉu ĉokoladajn ovojn eksterne sur la apuda herbejo. Tamen ĉi-jare, pro neĝo kaj neĝado, ĉio okazis en la domo-mem. En diversaj salonoj estis pli malpli kaŝitaj ovoj, kiujn la infanoj kolektis. Poste, ĉiuj ĉokoladaj ovoj estis kunigitaj kaj disdonitaj al ĉiuj infanoj egal-kvante.

Dispartigo

En la posttagmezo estis proponita vizito al Hauenstein, tre famekonata pro fabrikado de ŝuo. Nuntempe troviĝas tie muzeo pri ŝuo kaj ŝu-fabrikado. Certe la muzeo estis tre interesa, eblis admirri en ĝi tiom da diversaj kaj eĉ fantaziaj ŝuoj fabrikitaj en la lasta jarcento.

Sed iuj prefereris butikumi en la mult-nombraj butikoj, kiuj proponas tre grandan varianton da ŝuo, kostaj kaj malpli kostaj.

Mastroj de la ringoj. Jen tre interesaj prelego fariata de Bernard-Régis Larue el Belgio. Li montris al ni tre belajn fotojn faritajn en la lastaj tempoj de la nombraj spaco-ŝipoj, kiuj atingis aŭ proksimiĝis de la planedoj de nia suna sistemo. Eble la plej bela estas Saturno kun siaj ringoj kaj siaj mult-nombraj satelitoj. Jes, Saturno havas 43 lunojn.

Ni ĝuis tre belajn bildojn de planedoj kaj satelitoj, kaj ni konsciis, ke tiuj mirindaj bildoj estas videblaj nur per fotoj, sed neniam propra-okule, ĉar tiom fore en la spaco.

Digeriduo-muzikisto

Jen stranga instrumento kun stranga nomo: **digeriduo**. Dank'al Dobravko Lapaine el Zagrebo, Kroatio, ni eĉ povis spekti, miri kaj ĝui **digeriduo-koncerton**. Profundaj sonoj, kiujn la koncertisto variigas nur per la bušo. La muzik-instrumento devenas el Aŭstralio.

Dum aliaj posttagmezaj ekskursoj ni ankaŭ vizitis jenajn urbojn.

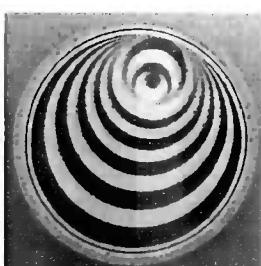
Speyer, kie eblis viziti teknikan aŭ historian muzeojn.

Kaiserlautern, kie ĵus fondigis nova Esperanto-grupo, kiu simpatie akceptis nin.

Pirmasen, kie en la teknika muzeo Dynamikum eblis miri kaj admirri plurajn eksperimento-staciojn.

Vage tra la stratoj kun Simone

Liba senĝene kun futbalistoj

Lude kaj stude en la knajpo

En kela ĉambro funkcias la knajpo. Tie eblis sidi ĉe tablo por trinki bieron, vinon, sukron, amike babili, kanti, kaj ludi per diversaj propozitaj tablo-ludoj en amika etoso.

Dum distraj vesperoj multaj talentuloj sin prezentis por pluzurigi la publikon.

André Grossmann

Plej sukcesis la "Mediteranea Esperanto-Semajno" 2008

ĉeesto de Claude Piron, komisiita je gvidado de la supra kurso-ŝtupo. Bedaŭrinde, ne multe da tempo antaŭe, forlasintis Claude siajn amikojn dissemitajn tra la tuta mondo. Sindoneme proposis sian helpon por animi, kiel eble plej interesige la supran kurson, Jean-Pierre Boulet, kiu sperte sukcesis vivigi la memoron de nia eminenta prozelitisto, strukturante la sinsekvajn instru-sekvencojn en rilatoj al lia ampleksa verkaro.

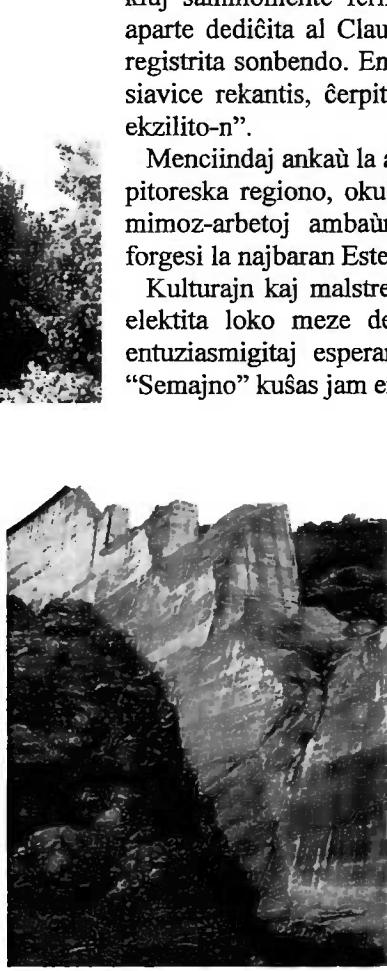
Buntan programon dum la tuta semajno aprezis ĉiuj gasto, kiuj cetere ĝuis komfortajn ĉambrojn, pli ol bongustajn lokajn specialaĵojn, kaj adekvatajn salonojn disponigitajn al la kvarnivela kursoj.

Diverstemaj prelegoj arigis multajn interesatojn, kaj al la distraj vesperoj aldoniĝis foje scivolemuloj kaj simpatiantoj, kiuj sammomente feriis en la hotelo. Kulminis ia vespero aparte dediĉita al Claude, kies voĉon oni aŭskultis dank' al registrita sonbendo. Emociiga etoso, kiam la tuta ĉeestantaro siavice rekantis, ĉerpita el la repertuaro de nia amiko, "La ekzilito-n".

Menciindaj ankaŭ la allogaj ekskursoj celante malkovron de pitoreska regiono, okulfrapa marbordo, ankoraŭ florumantaj mimoz-arbetoj ambaŭrande de kurvo-plenaj strategioj, sen forgesi la najbaran Esterel-montaron.

Kulturaj kaj malstrecigajn tagojn neforgesebajn, en trafe elektita loko meze de mirinda pejzaĝo travivis en Agay entuziasmigitaj esperantistoj. Ĉu ni rajtas riveli, ke sama "Semajno" kuŝas jam en programo, samloke, en 2009 ?

Pol DENIS

direkte al la montaro Esterel
gis la "lago de la sciuro"

okulfrapaj restajoj
de la rompita baraĝo de Malpasset

... ĉu ni suprengrimpu ? ...

63a Regiona Staĝo de Esperanto organizita de Esperanto-Thionville en Vigy.

Bernard Behra havis la eblecon nur parte partopreni tiun staĝon en Vigy. Tamen liaj impresoj kaj analizoj estas tre interesaj. Mi proponas al vi ilin agrable ĝui.

A. Grossmann

ESPERANTO
THIONVILLE

Vagi en Vigy aŭ Esperanto-staĝo sur herbejo inter azenoj

Kiel kutime, mi ne sciis ĝis la lasta momento, ĉu mi povus partopreni al la Esperanto-staĝo en Vigy (Loreno) je la 2 – 3a de majo 2008. Mi nur sciis, ke dimanĉe mi ne povos resti ĉar mi estis invitita al la baptado de la filo de la nepino de mia edzino. Do mi iris al la staĝo de Vigy sen antaŭa aliĝo. Tamen mi estis bone akceptita.

La loko de la evento estas granda parko kun kelkaj domoj konstruitaj por akcepti staĝojn, kunvenojn, feriojn, ktp. Tiom granda bieno bezonas prizorgadon. Tio ŝajnas parte solvita dank'al la pacema ĉeesto de azenoj, kiuj sen lace (nek 35 horoj, nek pago de suplementaj horoj, nek ferioj, nek sindikato, nek labora kodo) kaj pli diskrete ol herbotondiloj donas al la herbon bonan kialon por kreski. Mi tamen konfesas, ke mi ne tute estas certa, ĉu la bestoj estas azenoj, aŭ nur azenoj, aŭ ankaŭ muloj, poneoj, ktp. Tamen post mia foriro estas unu azeno malpli. Ne, ne, tute ne, mi foririnte ne ŝtelis azenon, temas nur pri mi mem.

La loko kie ni loĝis estas trankvila, en plena naturo, idea- la por staĝo de Esperanto. Tamen ĝi bezonas renovigon kaj modernigojn. La manĝejo estas en la ĉefa domo. La restoracio estas agrabla kaj bonkvalita.

Post la vespermanĝo ni vidis la bonan videofilmon de Bernard Vivier pri la 92-a Universala Kongreso de Esperanto en Jokohama 2007. Por kelkaj partoprenantoj tio estas memorajo de ilia ĉeesto en Japanio. Por la aliaj, ni malkovris grandan urbon, belan landon kaj evidente tiu fratan etoson, kiun eblas sperti dum la esperantaj eventoj ie ajn en la mondo. Bernard Vivier realigis grandkvalitan filmon je profesia nivelo.

Post la filmo kelkaj hezitis jam iri dormi. Ĉu estas knajpo? Do se tio ŝajnis ne antaŭe pripensita ni tamen knajpis. Sed mi ne plu memoras, pri kio ni parolis dum tiu improvizia knajpado. Nur restas nun en mia memoro la bona etoso. Ni parolis pri unu kaj aliaj aferoj. Estas bone esti kune, en la sama komunumo de penso, inter ŝatantoj de

Esperanto. Nenia bezono varbi aŭ pledi pri niaj ideoj kaj nenia timo subiĝi je mokoj aŭ indiferenteco pri ili.

Sabate matene mi tute ne kuraĝis partopreni la viziton al la ferminejo. La vetero estis tro bela por iri promeni sub tero, eĉ se laŭ la proverbo, sub tero sklavo kaj sinjoro ne diferencas per valoro. La vivo estis tro bela por iri en iun lokon, kiu konis la suferon de la homoj. Mi ne deziris la streson sed la ripozon. Esti ĝustatempe, reveni akurate, resti kune, klopodi pri tio, ne fari tion, respekti limotempojn, obeeme sekvi kaj aŭskulti la gvidiston, ktp. Tio jam estas mia sorto dum la semajno en mia profesia vivo sed ne dum la semajnfino, mi petas.

Mia deziro estis viziti la preskaŭ najbaran urbon Metz, sen alia celo ol vagadi en la centro de la urbo kaj senti la vivon, la popolon kaj la etoson. Mi faris tion. La centro de Metz estas bela, pura kaj agrabla. Apud la katedralo estas klientoplena bazaro kaj bazarhalo.

Promenante mi trovis placeton apud la preĝejo 'Notre Dame' (Nia Sinjorino). Mi iom ripozis sur benko profitante arban ombron kaj la kvietecon de tiu ĉarma loko. Sur alia benko geamantoj kisis unu alian ne zorgante... mi rigardis la domojn, kiuj ĉirkaŭas la placeton kaj vidis belan sunhorloĝon, sub kiu estas skribita 'Passant prends le temps

sinon il te prend' (Pasantu prenu la tempon se ne ĝi prenas vin). Tio vere ĝoĝigis min ĉar preni la tempon estis mia celo por tiu agrabla printempa mateno. Almenaŭ la sunhorloĝo komprenas min. Do mi povis reiri malrapide kaj seren ĉe la staĝeo por aŭskulti la aventurojn de la ferminejaj vizitintoj.

Sabate posttagmeze komenciĝis la seriozaj aferoj. Mi hezitis. Ĉu sekvi la prelegon de Catherine Gallego pri la historio de Loreno? Mi venas el apuda Alzaco kaj konsciis, ke mi preskaŭ ne-nion scias pri la historio de Loreno. Ĉu partopreni la kurson de Michel Dechy : Tinčjo kiel lernolibro? Estis malfacile elekti. Mi prenis la decidon dum manĝo aŭskultante altnivelajn babil-diskutojn inter eminentuloj pri la bona traduko de la vorto 'circonspect': ĉu

dubema, ĉu singardema, ĉu ...fine mi dubeme konfesis al la interparolantoj miajn hezitojn: ĉu Loreno aŭ Tibeto? Mi ankaŭ bedaŭris pri mia daŭra malkapabla flue paroli Esperanton. Tiam Michel Dechy konvinkis min, ke mi devus sekvi lian kurson.

Michel Dechy estas bonega pedagogo kaj ankaŭ 'doktoro' pri 'Tinčjologio'. Evidente ni ne nur parolis, kaj ankaŭ multe lernis pri Tinčjo kaj Hergé, la verkisto de tiuj bildstrioj. Ni laboris pri 'Tinčjo en Tibeto', kiu estas la tria aventuro de Tinčjo tradukita al Esperanto. Michel Dechy montris al ni, kiel uzi bildstriojn por lernado kaj eĉ memlernado de la lingvo kaj donis al ni diversajn dokumentojn por daŭrigi la studon kaj la ekzercardon post la kurso.

Por diversigi la plezurojn Michel Dechy proponis al ni kune kanti 'La virbovo kaj la luno' tradukita de JoMo el la hispana 'El toro y la luna'. Temas pri virbovo, kiu amis la lunon. Tiu kanto estas populara kaj fama en Hispanio kaj ĝiaj plej famaj kantantoj estas la grupo Gipsy Kings kaj la kantisto Jozelito. JoMo estis ĵus preparante sian versperan koncerton, kaj evidente venis kanti kun ni kaj doni kelkajn klarigojn pri la traduko. Amuza momento. Pri tiu kanto aŭskulti kaj vidu ĉe Interreto :

<http://www.paradoxe.org/monblog/index.php?2007/06/13/308-el-toro-y-la-luna>

<http://www.ipernity.com/doc/32854/1174495>

http://www.ikso.net/kantaro/la_virbovo_kaj_la_luno

Ĉe fino de la posttagmezo venis la deklamado. Roberto Kueny ŝatas deklami. Tion li jam ofte faris. Ĉi jare li elektis "La virino kun la helbluaj okuloj". Temas pri novelo de Ulrich Becker (Usono), kiu ricevis duan premion en la kategorio 'prozo' de la Belartaj Konkursoj de UEA – 2004, eldonita en la revuo Fonto n-ro 285 – sept. 2004. Dum la sama konkurso kaj kategorio Ulrich Becker ricevis ankoraŭ la 1-an premion por alia prozaĵo "La inico". Partoprenis 33

konkursaĵoj de 16 aŭtoroj el 11 landoj.

Nu, ne necesas longe serĉi aŭ pripensi. Roberto vere amsopiris pri la virino kun la helbluaj okuloj. Oni ne pasigas tiom da tempo por lemi tiom longan tekston kaj parkere ĝin deklami antaŭ publiko sen kialoj. Jes, Roberto ŝatas deklami. Jes, Roberto ŝatas trovi plezuron en tiu klopo-do por doni ankaŭ al ni plezuron lin aŭskulti. Jes, la virino kun la helbluaj okuloj, sed la teksto en si mem, laŭ la diroj de Roberto havas aliajn aspektojn (la ĉiam nefacilaj rilatoj inter blankuloj kaj nigruloj kaj la malriĉeco, inter alie), kiuj donas

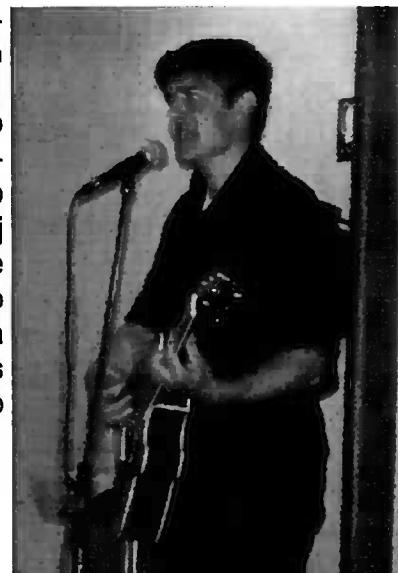
grandan densecon al tiu drama ampasio en Novjorko. Ne facila verko. Dum 45 minutoj Roberto vere vivis por ni sian renkonton kun la virino kun la helbluaj okuloj. Ni varme aplaŭdis lian bonegan aktorecon.

Veturi tiom da kilometroj ne estas nur por renkonti samideanojn, aŭskulti paroli, lerni kaj provi paroli nian lingvon sed ankaŭ por vidi librojn kaj aĉeti kelkajn. Por mi Esperanto estas ĉefe legata kaj skribita lingvo. Mi nur tri aŭ kvar-foje dum la jaro havas la okazon ĝin aŭskulti kaj paroli.

Bonĝance en Vigy ni ne havis nur unu libroservon, sed libroservojn de Esperanto France Est kaj de la Gazeto. Mi ŝatas esplori libroservojn esperante trovi LA libron, kvazaŭ trezoroni, kiun mi delonge serĉus. Mi plukis kaj plukis librojn ĝis paniko. Mi preskaŭ ne havis sufice da mono por aĉeti la lastan trovajon.

Post vespermanĝo mi reiris hejmen pensante dum la veturado al la samideanoj, kiuj ĝuas la koncerton de JoMo. Dimanĉe la staĝo sekvis sian vojon sen mi, dum mi partoprenis bapturon de nova katolika ĝoja familia festo.

Bernard Behra

... vidu suplementon, paĝo 33

Esperanto-Kongreso 2008 en Martigues

La urbo Martigues estas mara vilaĝo situata proksimume 40 km oriente de Marseille (Marsejlo), inter la maro Mediteraneo kaj la lago de Berre, la plej granda eŭropa lago kun sala akvo. Ĝi estas fam-konata pri ĝiaj pontoj, kanaloj kaj vera provenca ĉarmo. Kun pli da 44 000 loĝantoj Martigues estas la kvara urbo en la departemento Bouches du Rhône.

Tiu Esperanto-renkontiĝo estis bone organizitaj de la Provenca Federacio en tre ĉarma urbo. La malferman prelegon en la franca lingvo faris la prezidanto de EEU (Esperanto Eŭropa Unio) s-ro Seán Ó Rian el Irlando. Ĉeestis la urbestro de Martigues. La temo estis EEU luktas por lingvaj samrajteco kaj diverseco en Eŭropo. Li ankaŭ emfazis, kiom la dominado de unu nacia lingvo endanĝerigas la diversecon kaj detruas la sam-rajtecon. Li ofte komparis kun la lingva situacio en Irlando.

La vespero finiĝis per la koncerto de Duoble Unu, kiu elektis en sia repertuaro, por la unua parto, kanzonojn el la mediteraneaj landoj. Tiel la spektantoj povis ĝui kantojn el korsika lulkanto, barceluna rumbo, provenca farandolo, araba balado. En la dua parto la vojaĝo iris pli foren, ĝis Uzbekio.

*Renkontiĝo
Esperanto*

9-a - 12-a majo 2008

Martigues Francio

Prelego de Seán Ó Rian

Vendrede posttagmeze okazis la duontaga aŭtobusa ekskursio ĉirkaŭ la lago Berre. Ni vizitis survoje la vilaĝojn Saint-Blaise kaj Saint-Chamas. Ni promenis tra la vilaĝo vidis la ruinon de malnova kastelo kaj kaj povis admirri la pitoreskajn mallarĝajn stratojn. De supre eblis ĝui mirindan pejzaĝon al la lago Berre kaj al la maro.

ĉu faktoj?

aŭ fantazioj?

Duoble Unu koncertas

Pollando kaj Bjalistoko estis la temo de la prelego Przemyslaw Wierzbowski.

La urbo Bjalistoko ja pretiĝas por akcepti la Universalan Kongreson en 2009.

Tiu juna polo prezentiĝis la situacion de la urbo, ne nur por akcepti la kongresanojn, sed ankaŭ pri la diversaj Esperanto-aktivecoj.

Pri Pollando, li prezentiĝis ĝian kulturon kaj historion kaj ĝian rolon en la nuna Eŭropa Unio.

<http://espero.bialystok.pl>

Sendependeco

La teatra trupo "La Cikadoj" prezentiĝis teatraĵon "Sendependeco". Rolis 4 virinoj en tre flua kaj agrabla Esperanto-prononco. Inter 3 fratinoj, la plej juna hezitas, kiel sendependiĝi de la patrino, kiu ŝajne daŭre bezonas ŝin kaj iel abomenas resti sola.

Tre bone rolis: Flavia Audibert

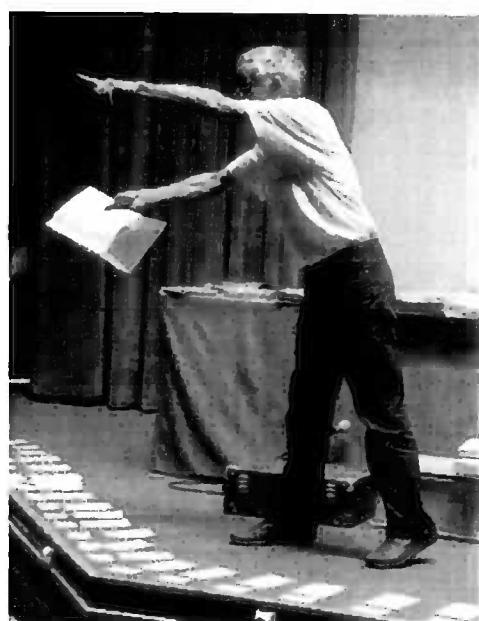
Sylvaine La Magadure
Valerie Montagné
Hélène Seigle

Monique Arnaud proponis al la kongresanoj petankludadon sur la petankejo de Martigues. Certe tio estis tre agrabla kaj distra maniero pasigi la dimanĉan posttamezon.

La nova estraro de UFE konsistas el:

Xavier Dewidehem, Claude Nourmont, Cyrille Hurstel, Arlelle Piolat, Aleks Kadar

Jean-Louis Gayet tre vigle prezentiĝis la aükciadon kaj klopo-dis vendi diversajn malnovajn librojn, afrikajn maskojn, pentraĵojn, tortojn, malnovajn Esperanto-bultenojn kaj aliajn antikvajojn.

Ofte la kostoj restis relative malaltaj.

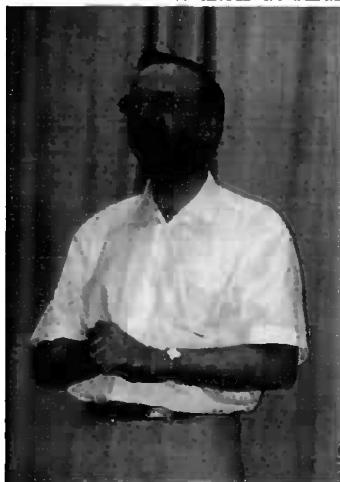
Dimanĉ-vespero okazis la lasta distra vespero, tiam eblis ĝui prezentaĵojn de diversaj skeĉoj, muzikadoj.... Fine de la vespero Xavier Dewidehem, la nova prezidanto de UFE prezentiĝis la estraron de UFE.

Fotoj: André Grossmann

L'Europe et l'espéranto - Exposition à Nancy

Dans le cadre du mois de l'Europe, l'association *Espéranto Nancy 54* a présenté une exposition à l'Hôtel-de-Ville du 7 au 16 mai.

Les classes de la ville et le public ont pu admirer les travaux envoyés par les espérantistes des différents pays de la communauté européenne. Ils ont pu enrichir leurs connaissances grâce au panneau présentant chacun des 27 pays. et différents jeux ont été mis à leur disposition (jeu de piste, mots croisés, puzzles, jeu sur la littérature européenne...).

L'espéranto a été évoqué à travers deux jeux de cartes (les 6 familles des pays fondateurs et un jeu des langues de ces pays).

En marge de cette exposition, des conférenciers de haut niveau André

Cherpillod, Dr Seán Ó Riain et Marcel Delforge ont permis de sensibiliser le public aux problèmes du plurilinguisme.

Lors de la première conférence, des solutions concrètes furent présentées pour résoudre les problèmes de communication en Europe. La seconde démontre que l'espéranto, en facilitant l'apprentissage des autres langues, est un ami du plurilinguisme.

L'auditorium de la MJC Philippe Desforges a vibré grâce à la bonne humeur et l'énergie débordante de *JoMo* et la chorale *la Cantalud* nous a ravis par ses chants en différentes langues dont l'espéranto.

Nous remercions les nombreux espérantistes lorrains qui sont venus nous soutenir en visitant l'exposition et en assistant aux conférences et concerts .

Europo kaj esperanto - eksposizio en Nancy

Okaze de la eŭropa monato, la asocio *Esperanto Nancy 54* prezentis ekspozicion en la urbodomo, de la 7a ĝis la 16a de majo. Klasoj de elementaj lernejoj kaj liceoj, kaj la publiko admiris ajojn senditajn de esperantistoj el diversaj landoj de Eŭropa Unio.

La vizitantoj plibonigis siajn sciojn dank al paneloj, kiuj prezentis ĉiun el la dudeksep landoj.

Pluraj ludoj ebligis amuziĝi (padludo, krucvortoj, puzlo, ludo pri eŭropa literaturo). Esperanto estis aludita per ludkartoj (ludo de la *ses familioj* kaj ludo pri lingvoj).

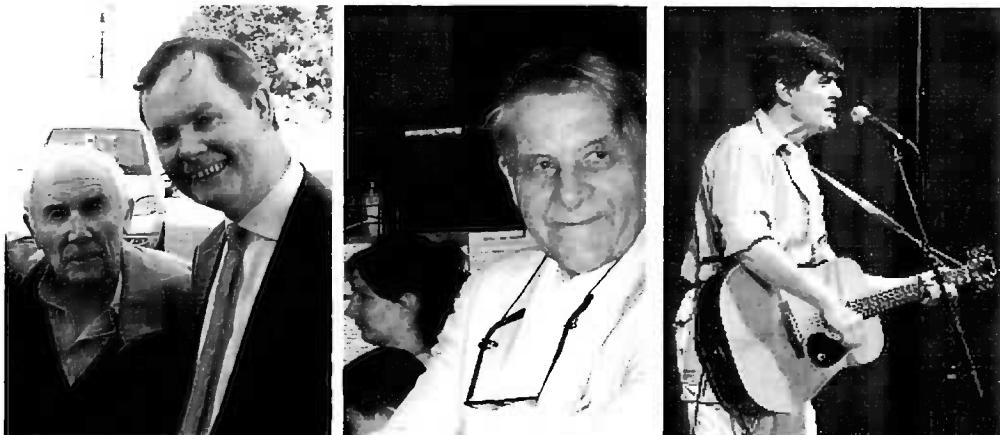
Alnivelaj prelegantoj, A. Cherpillod, Seán Ó Riain kaj M. Delforge informis la aŭskultantojn pri la lingvaj problemoj.

Dum sia prelego, A. Cherpillod prezentis eblecojn, kiuj ebligus solvi la komunikadon en Eŭropo. O. Riain montris, ke Esperanto, faciligante la lernadon de aliaj lingvoj, estas amiko de plurlingveco.

Daure bonhumore kaj vigle, *JoMo* entuziasmigis la publikon de la junuldomo. La horo "la Cantalud" ĉarmegis nin per kantoj en diversaj linvoj, el kiuj esperanto.

Ni dankegas la multajn lorenajn esperantistojn kiuj, vizitante la ekspozicion kaj partoprenante en prelegoj kaj ĉeestante koncertojn, helpis la nancian asocion.

Liliane BERSWEILER

André Cherpillod, eruditia verkisto. Aŭtoras kaj eldonas librojn diverstemajn, ĉefe pri lingvistiko francajne kaj en esperanto. Membro de la Akademio de Esperanto. Laureato en 1998 de la konkurso "Dico d'Or" kaj « Grand Champion de la Dictée des Amériques » en 1999. Nelaciĝebla prozelito de la internacia lingvo.

Dr Seán Ó Riain, irlanda diplomato. Komisiita en la Eŭropa Komisiono. Subtenas eŭropian integrigon kaj multilingvismon. Kapablas esprimiĝi en 8 lingvoj:

irlanda, angla, franca, germana, hispana, pola, kimra kaj esperanto. Lernantas la rumanan kaj la nederlandan.

Marcel Delforge, ĉefdelegito de Universala Esperanto-Asocio por Belgio.

JoMo (jean-Marie Leclercq), muzikisto, kantisto, poligloto. Famigis en 2000 pro ŝovo de lia nomo en la « Libro de la rekordoj Guinness ». Tiam li jam kapablis kanti en 22 linvoj! Tiun rekordon li faligis en 2007, dum la kongreso de Brita Esperanto-Asocio.

(raportas nia samcelanino Ginette MARTIN, pri la vizito de du japanaj esperantistoj)

"... Jasuo kaj Toshinobu faris grandegan impreson ĉe ĉiuj renkontitaj personoj, kaj ni travivis magiajn momentojn.

En la kultur-domo de Gérardmer, la 21an de aprilo je la 20a horo, ĉeestis 18 personoj, inter kiuj 9 estis ne-esperantistoj. La animado daŭris du horojn. Toshinobu komencis la prezenton per danco, poste kun Jasuo venis geografio, historio, rakonto pri la japanaj skrib-manieroj, muzika parto kun flut-ludo kaj kantoj, prezento de la diversaj amuzaj kaj originalaj instrumentoj, sur kiuj la publiko povis ekzercadi. Tio kreis belan amuzan humoron. La jurnalistino restis dum la du horoj, kaj intencas viziti hodiaŭ nian kurson de esperanto por demandi pli multe pri la lingvo.

Por fini la spektaklon, Jasuo instruis al ni kanton kun gestoj por infanetoj, kaj ĉiuj imitis lin. Mi mem kantigis la spektantojn, *Bela ĉiao*, esperantigita de Lorenzo Tomezzoli, kiun la publiko tre ŝatis, kaj fine ni kantis "Jam de longe mi amas vin", ĉar mi preparintis la parolojn sur granda papero, ĉiuj povis kanti, kaj kelkaj surprizis sin mem, ke ili unuafoje en sia vivo, kantis en esperanto !

En Saulxures-sur-Moselotte, la 22an de aprilo je la horo 20a30, la prezентado estis en la teknika lernejo, en kiu mi kutimas instrui esperanton al kelkaj adoleskantoj. Pro la ferioj, ili estis ĉe la gepatroj kaj neniu adoleskanto venis. Tamen mi sukcesis kunvenigi 9 personojn. Inter la 9 personoj, 8 estis ne-esperantistoj. Pro la malgranda nombro kaj ilia ne-scio de esperanto, Jasuo reduktis la klarigojn pri historio kaj geografio, sed ĉiuj spektantoj povis produkti kaligrafion laŭ dezirata vorto kaj persona nomo, kaj tio ege plaĉis.

La muzika parto kompreneble disvolviĝis kiel en Gérardmer, muziko ne bezonas lingvon. La etoso estis eksterordinare bona. Jasuo estis tre kontenta vidi publikon tiom atenteman, kiu avide aŭskultis kaj provis kapti kelkajn kompreneblajn vortojn antaŭ ol mi tradukis.

La prezентado daŭris 2 horojn kaj duonon. Jurnalistino ne povis veni, sed petis de mi raporton kaj fotojn pri la evento".

PS - Jasuo kaj Toshi estis surprizitaj, ke ili kapablas kompreni kelkajn afišojn sur strato en Saulxures, kvankam ili neniam lernis la frangan, kaj same surprizitaj, ke la francoj iomete komprenas ilian esperanton. Ili demandas, kial tiom malmulte da francoj lernas esperanton, kiun ili povus facile lerni, kaj kiu tiom helpus por interkompreneĝo kun la fremduoj...

Kaj mi ne rakontas pri la komuna mangō en Gérardmer kun la esperantistoj, la entuziasmo de la japanoj por la vogeza fromaĝo, la mirtelo-torto, la bona vino, ktp !...

Malgraŭ ke ili vidis nur pluvon, nubojn kaj nebulon dum du tagoj, certe ilia restado ĉe ni restos reciproke memorinda.

NILVANGE

G.M.

Saluton, bonjour !... A noter sur votre agenda

- Prochain cours d'espéranto à Nilvange le jeudi 19 juin 2008 à 20h00, nous déterminerons comment et à quelles dates auront lieu les cours l'année prochaine,
- Thomas présentera l'Espéranto en juin ou juillet au *café-philo* de Thionville,
- Participation le 17 juin 2008 à 17h30 d'*Esperanto-Thionville* à l'AG de l'*Association Jacques Prévert*, siège de notre association, tous les adhérents d'*Esperanto-Thionville* y sont invités,
- "Soirée des ambassadeurs" le 27 juin 2008, pour présenter l'Espéranto et nos activités à la *maison de quartier Jacques Prévert* à Thionville,

- Assemblée générale d'*Esperanto-Thionville* le 11/09/2008 à 18H00 au centre *Albert Camus* de Nilvange si possibilités, un courrier avec l'ordre du jour vous parviendra,

- Présentation de l'Espéranto et de nos activités à *Longwy* en septembre 2008 sur proposition de Mr Daniel Cano,

- Forum "Bien vivre son temps libre" à Thionville, le samedi 18 octobre 2008, stand de l'association Esperanto-Thionville pour présenter l'Espéranto et nos activités, nous sommes invités par la mairie de Thionville,

- Démarrage en octobre 2008 du cours d'Espéranto de Nilvange, calendrier en préparation,

- Mikaelo Bronstein chanteur et poète espérantiste russe, à Nilvange, en novembre 2008 (sous réserve), avec le concours du *Forum des Citoyens* de Nilvange,

- Stage d'espéranto du 1er au 6 juin 2009, initiation, perfectionnement et conversation au *château de Nilvange*, organisé par Esperanto-Thionville et l'*Association Française des Cheminots pour l'Espéranto*, participation de 10 à 30 personnes, cours, promenades, visite de la région, soirées culturelles avec des intervenants, films vidéo...Ouvert à tous, cheminots ou non, tarifs hébergement et restauration très modiques (130 € pour 5 jours en pension complète, 6 € un repas), participation aux frais de stage 50 / 60 €, excursions ou visites en sus. Nous souhaitons collaborer avec d'autres associations pour ce stage. Le *Forum des Citoyens* à déjà proposé son soutien...

Bruno

HENRY Bruno, 8 rue Pasteur

FR-57240 NILVANGE

Tel.: +33 (0)3 82 53 25 47

ret-adreso (courriel)

bruno.henry@esperantoland.org

ESPERANTO-THIONVILLE

<http://www.esperanto-thionville.ass0.fr/>

<http://www.esperanto-sat.info>

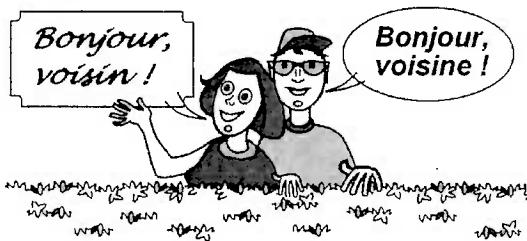
BONJOUR, VOISIN !

La grupo de Sarreguemines iniciatis serion da aranĝoj «Bonjour, voisins !» por pli amplekse koni kaj konigi niajn eŭropajn najbarojn samcivitanajn.

Esperanto tiel aperas ne nur kiel lingva afero, sed emulo de praktika klopo por plia interesigo al la eŭropa «karuselo».

Tia kunveno disvolviĝas laŭ jena programo:

- geografia kaj historia prezentoj de la lando;
- literatura alpaño, dank'al du verkistoj;
- aŭskulto de tiulanda muzikteamo;
- diversaj informoj (turismaj).

PRI SLOVENIO okazis «Bonjour, voisins !» en nia sidejo fine de majo.

La literatura parto omaĝis al France Prešeren, elstara slovena poeto. Per siaj verkoj, li elkreskigis la gepatran lingvon ĝis nivelo de aliaj grandaj lingvoj. Samtempe la verkisto eltronigis la oficiale regantan lingvon, tiun de la subpremanta Najbaro.

Unu el siaj elegioj iĝis slovenia himno. Notinde ke tiu poemo, - *Tosto!* - ne alvokas ĉiujn al armiloj, al estontajn venkojn aŭ al ia nacia orgojo, sed celebras la regontan pacon super ĉiuj domoj en la mondo.

Ni prezentis ankaŭ la verkon de Spomenka Štomec, -*Nokta Taglibro* - kiel ilustraĵo de la balkana regiono kovanta konfliktojn. Slovenio feliĉe eskapis la interfratecan militon kiu flagris en Kroatio.

TAŬGA LAŬIRKORIDORO

Ĉu esperanta aranĝo kapablas arigi neesperantistojn?

Ĉeestis 25 personoj la kunvenon.

Anoncartikolo emfazis pri la emulo pli bone ekkoni la landojn de EU. Eŭrope unuiĝintaj landoj plibonfartos kiam «ĉiu enlandano sentos sin lojalaj eŭropano» kaj kiam ligos inter kuncivitanoj ampleksiĝos. Esperanto kuras en la kongrúa laŭirkoridoro por favori tian emon.

MEDIATEKO

KONTENTIGA AKCEPTO

Partoprenis esponsulino de la urba mediateko la unuan kunvenon «Bonjour voisins!». Partoprenis du deĵorantoj la duan kunvenon. Ŝajne ili taksis la aranĝon bona, ĉar... la direktorino invitas nin prezenti la estontajn «Bonjour voisins» en salono de la mediateko.

Konigado de nia aranĝo okazos per komunuma invitilo! Ni klopodos, por ke la nomo de inicianto "groupe Esperanto" ne malaperu.

LABORATORIO pri LINGVO

Laboratorio pri lingvoj funkciis en tiu kultura domego. Duondekduo da lingvoj enĉele kaj praktikante lerneblas : la angla, la araba, la ĉina, la germana, la hispana, la itala. Ankaŭ la regiona pralingvo «platt» estas alirebla.

Nun ANKAŬ Esperanto eniros la vicon per «Lernu!»!

STRIKTAJ ELSPEZOJ

Post ĉiu aranĝo la grupo donacas unu aŭ du librojn kiuj kongruas kun la temo de «Bonjour, voisins!» al tiu institucio. La verkoj de Georges Robineau kaj la traduko de Spomenka Štomec far Ginette Martin trovis lokon sur la bretaro de la mediateko.

A. Hubert

France Prešeren (1800 – 1849), elstara slovena poeto, favoris etnan senton kaj nutris la emon de nacia sendependeco.

Lia elegio 'Tosto' (Sdravljica), la nacia himno de Slovenio, petas pri beno sur la lando kaj ties junularo, sed ankaŭ deziras pacan najbarumadon al la homaro.

Jen la lasta strofo de tiu himno :

*Dia beno alvenu al ĉiuj gentoj
kiuj esperas kaj agadas por tiu radianta tago
kiam sur ĉi-tero, sur nenes domo,
nek milito, nek perturbo sin altrudos ;
Benon al iu ajn kiu ekspektas
ke la liberigitaj homoj
ne plu malamiku, sed najbarumu.*

Ankaŭ Esperantistoj svingas tiun torĉon.

Amika tago en La Bresse la 7an de junio 2008

Ci-jare Ginette Martin organizis la Amikan Tagon en sabato la 7an de junio en la ĉirkaŭaĵo de La Bresse. Malgraŭ pluveto kaj nebulo venis pli ol 20 personoj el Francio, Germanio kaj Koreio.

Por la matena programo ŝi planis viziton al ljamobrededo sur la altaĵoj de La Bresse. Ni atingis la "Montojn de Ljamoj" aüte. La bredisto

kaj gvidanto prezentiĝis al ni sian bredejon, kiu enhavas pli ol 40 bestojn. Fakte estis du specioj: ljamoj pli grandaj kun oreloj je formo de banano kaj alpakoj malpli grandaj kun falantaj oreloj. Li unue montris al ni idojn naskitajn en antaŭa semajno, kiuj jam tre viglis. Ili troviĝis kun patrinoj interne de stalo.

Ekstere paŝtiĝis plej multaj bestoj. Ili volente ankaŭ ricevas nutraĵojn de la bredisto kaj tuj alkuris je nia alveno. Fakte tre trankvilaj bestoj, kiujn oni facile povas alproksimigi. La bestoj originas el Ĉilio; de kie la unuaj estis importitaj antaŭ 14 jaroj.

La lano de ljamoj kaj ĉefe de alpakoj estas tre delika kaj fajna kaj ĉe tušo tre agrabla.

La Montagne des Lamas

plus de 40 animaux, Lamas et Alpagas

Lamas et petits animaux de notre programme

Alpagas et moutons

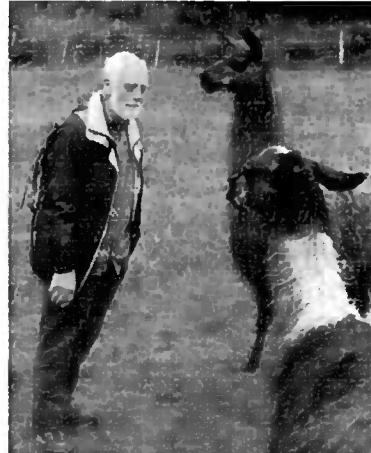
Lamas et alpagas volontaires

Réservez votre temps avec accompagnateur

Adulte : 7€
Réservation de 12 ans
Enfant : 7€
Famille : 14€

Moins de 4 ans
Bure et Groupes
au Rendez-Vous

Accueil et vente à l'auberge - Entrée libre

Alpakoj en la grandaj

fromagoj, pano, kafo, teo.

En tia agrabla kaj simpatia etoso finiĝis tiu amika tago en la naturo. Refoje Ginette sukcesis starigi tre interesan kaj varian programon por la plezuro de ĉiuj. Dankon al ŝi.

André Grossmann

En la apuda gastejo eblis akiri varojn faritajn per tia lano kaj ankaŭ artiklojn importitajn el Peruo.

Post tiu vizito kaj malgraŭ iom da konfuzo ni baldaŭ atingis la gastejon, kie estis servita kompleta menuo, bongusta manĝo.

Por la posttagmeza programo, ni forlasis tiun altaĵon kaj veturnis tra la valo Chajoux ĝis la lagotorfejo Lispach.

Tie, malgraŭ iom da pluveto, ĉiuj kuraĝis migradi ĉirkaŭ la lago. Certe malrapida promeno, ĉar survoje Paúlo Finus, fakulo pri botaniko, klarigis pri multaj plantoj kaj helpe de libro povis doni ties nomojn ankaŭ en Esperanto.

Apud la lago estis taŭga ŝirmejo, kie ni altabliĝis. Iuj partoprenantoj el la Vogezoj regalis nin per diversaj membikitaj kukoj, pluraj

Foto: André Grossmann

KALEJDOSKOPO

ATTAC - ATTAC - ATTAC ...

Bonjour,

De nouveau cette année, *l'Université citoyenne d'ATTAC* aura lieu à Toulouse, du 22 au 26 août prochain.

Les participants - parmi lesquels on compte quelques espérantistes - à cette session sont en général persuadés qu' UN AUTRE MONDE EST POSSIBLE, et très ouverts aux problèmes d'injustice, y compris linguistique. Ils sont eux-mêmes souvent victimes de cette injustice. L'an dernier six espérantistes ont participé à une conférence-débat sur *aspects linguistiques de la mondialisation*, leurs interventions ont rencontré un écho favorable, mais on a fortement déploré l'absence de stand d'information sur place.

Pour pallier ce manque, la *Fédération Esperanto Midi-Pyrénées* propose de tenir un stand d'information cette année. Si vous êtes intéressé(e), et prêt(e) à participer à cette université citoyenne, ou si vous habitez près de Toulouse et pouvez disposer de quelques heures entre ces deux dates (22 au 26 août), merci de nous le dire.

Voici des infos :http://www.france.attac.org/_spip.php?rubrique1065...   http://www.france.attac.org/_spip.php?article8582
<http://www.attac-toulouse.org/>

Jeanne -Marie CASH

Denove ĉi-jare, la *ATTAC-Someruniversitato* okazos en Tuluzo, de la 22 ĝis 26-a de aŭgusto 2008.

La partoprenontoj estas homoj ĝenerale konvinkitaj, ke ALIA MONDO EBLAS, kaj tre malfermaj al la ideo de maljusteco, inkluzive lingva. La lingvan maljustecon ili mem spertas. Pasintjare ses esperanistoj partoprenis tie en debato pri la lingvaj aspektoj de la tutmondiĝo, iliaj paroloj renkontis favoran efon, sed oni bedaŭris la mankon de surloka inform-stando.

Por ripari tiun mankon la *Federacio Esperanto-Midi-Pyrénées* proponas organizi tian informstandon ĉi-jare. Se vi estas preta enpartopreni tiun Someruniversitaton, au se vi loĝas apud Tuluzo kaj disponeblas kelkajn horojn dum tiu periodo, bonvolu sciigi al ni, kiuj kunordigos la dejoradon.

INFORME : http://www.france.attac.org/_spip.php?article8582

Jeanne marie CASH

---

pour vous initier à la seule
vraie langue
internationale, pour vous perfectionner
ou éprouver le plaisir rare de converser
en espéranto...

→ nos stages, nos congrès,
nos rencontres, nos voyages...

... dans notre rubrique habituelle ...

**Speaker le french,
c'est has been !**

La France et le français bientôt éliminés de l'Eurovision ?

24 mai 2008,

Avant ... " ... on aura rarement autant cru à un candidat à l'Eurovision ". **france 2.fr**

Laure N.

Après ... " ... 18ème sur 25, nous avons eu ainsi la honte et la défaite ! "

(lire plus bas une missive à M. Patrick de Carolis)

profil bas pour...

le candidat Sébastien TELLIER

" ... Nous avons essayé de mettre la chanson
ça ne marchait pas..."

« Divine » sur du français,

l'animateur Julien LEPERS

(écouter interview référencée plus loin)

" Sébastien Tellier devrait-il chanter en français ?

- ... Arrête de m' piéger, tu vas pas m' piéger ...

Si vous parlez pas anglais, vous ratez des opportu-
sur le marché mondial ! [.../...]

Quelle est la langue suprême dans le monde ?...C'est l'anglais, bon dieu d' bonsoir !... "

il faut parler anglais !
nités de business

(commentaire de Sophie, page suivante)

Monsieur Patrick de Carolis

Président de France Télévisions
7, esplanade Henri de France
75015 PARIS

Réf. : md08038

Objet : Déclarations Julien Lepers

Paris, le 27 mai 2008

Monsieur,

Malgré l'intervention des associations, celle de députés et de médias écrits, le chanteur Sébastien Tellier, sélectionné par vos services, s'est produit à Belgrade le 24 mai au *grand prix de l'Eurovision* avec sa chanson « Divine » en anglais. Il a été classé 18e sur 25 ! Nous avons eu ainsi la honte et la défaite !

Pour compléter le tableau des manquements du service public, **M. Julien Lepers**, désigné pour commenter ce prix sur FR 3, avait accordé peu de temps avant, à **Programme-tv.net**, une entrevue où il fait l'apologie de la chanson en anglais en se moquant des députés qui veulent défendre notre langue.

Voir : <http://www.programme-tv.net:80/news-tv/divertissement/1564-eurovision-julien-lepers-tu-ne-vas-pas-me-pieger/>

Nous avions déjà dénoncé la promotion abusive de la culture anglo-saxonne faite par M. Lepers dans l'émission de jeu « *Questions pour un champion* ». Il confirme le zèle anglomaniaque qu'il exerce au détriment de la langue française et au mépris des obligations de vos services tels que définis dans la charte des télévisions du service public :

« La société contribue à la promotion et à l'illustration de la langue française dans le respect des recommandations du Conseil supérieur de l'audiovisuel. »

Il n'appartient pas à M. Lepers de décider ce qui est bon pour la France ou ce qui ne l'est pas. Sa qualité de vedette de l'audiovisuel ne lui donne pas le droit de transgresser les obligations de son employeur.

Nous vous demandons de bien vouloir lui rappeler les limites de ses attributions et ses devoirs en matière de défense et de promotion de la langue française.

Nous vous prions d'agréer, Monsieur, l'expression de nos sentiments distingués.

Marceau Déchamps
Vice-président

Copie : CSA, DGLFLF, ministère de la Culture, OIF

NB de la rédaction de « *La Informilo* » – la typographie accentuée n'a pas été utilisée dans la missive originale.

« ...C'est assez amusant, au vu de la prestation minable et débile de *Sébastien Tellier* qui a cru faire preuve d'originalité en chantant dans la langue de Bush et qui a fait dégringoler la France dans la deuxième moitié de la liste de pays représentés. Voilà où nous mènent les aspiques qui croient avoir inventé le fil à couper le beurre. **France 3** aurait mieux fait de proposer jOMO (Jean-Marc Leclercq) qui a été inscrit en 2000 au **Livre Guiness des Records** pour avoir chanté en 22 langues, dont l'espéranto, <http://fr.wikipedia.org/wiki/J...> et qui a autrement plus d'allure, d'imagination et d'originalité ».

H. Masson

---

mardi 27 mai, 12h14

"... Il a bu ou quoi, Julien Lepers ? C'est pourtant bien lui qui présente *Questions pour un champion* ?... dont le *spécial francophonie* il n'y a pas longtemps, où des personnes de divers pays non francophones (à part le Maroc où le français est pratiqué) clamaient leur passion pour notre langue (... parler français c'est la classe... , a déclaré la candidate grecque !). Pourquoi l'anglais devrait-il être la seule langue de la "mondialisation" ? Pourquoi laisser le privilège du commerce, des discussions politiques dans le confort de sa langue maternelle aux seuls anglophones (5 % de la planète) ? Et *Abba*, qu'est-ce que ça aurait changé qu'ils chantent en suédois ? La musique, les voix, leur style n'auraient pas changé ! Et ça aurait donné envie de découvrir le suédois (voir *Tokio Hotel*). Favoriser la langue anglaise se fait toujours au détriment de la langue nationale, parle-t-on de la *suédophonie* ?

Devant la domination, l'humiliation, certains s'inclinent comme M. Lepers, trouvent normal de forcer un peuple à passer des années à apprendre une langue compliquée, à dépenser leur temps, leur argent, en sacrifiant des apprentissages bien plus utiles, tout en restant inférieurs aux natifs, qui eux, ne se seront guère fatigués !!!

Et d'autres se révoltent !!! Au fait, cher Julien, quand vous serez à jeun (une cuite ça arrive à tous parfois), tapez *espéranto* sur votre moteur de recherche, vous découvrirez qu'il y a une solution pour communiquer entre humains, non humiliante car égalitaire et simple, celle-là !!! "

Sophie

... vous avez dit "globish" ?... témoignage

J'ai appris l'anglais jeune (résultat nul), puis étudiant (à peu près nul), puis dans une multinationale (*Caltex*), sur le tas (meilleurs résultats, sans doute dû aux apprentissages antérieurs). Puis j'ai utilisé l'anglais technique, puis commercial (discussions et négociations de contrats, de licences). J'ai lu le livre de *J.P Neyrières*, mais au point où j'en étais, apprendre le *globish* signifie oublier une bonne partie de ce que je suis capable d'utiliser en anglais ! J'en déduis qu'un anglophone est incapable d'apprendre le *globish*, il peut juste utiliser l'anglais et espérer que le "*globishard*" comprendra, ce qui n'est pas sûr, et il est également peu sûr que l'anglophone comprenne le "*globishard*" !

J.P. Neyrières donne dans son livre quelques exemples à ce sujet, et des recommandations... Bref, à mon sens, le *globish* ne peut guère être utilisé qu'entre "*globishards*".

A ce compte, plutôt utiliser l'espéranto, ce serait d'ailleurs plus rentable, puisque qu'on peut l'apprendre gratuitement ! J'y suis parvenu en 30 heures d'internet plus 20 heures de stages. Combien de temps pour apprendre le *globish* ?... Je ne sais pas, me trouvant dans l'incapacité de me l'approprier, puisque je sais trop d'anglais pour cela !

Je peux seulement dire que pour apprendre l'espagnol suffisamment pour mener des entretiens (sur les besoins de formation dans une entreprise au Pérou), il m'a fallu, en partant pourtant de "faux-débutant", 170 heures de cours à 2 élèves pour 1 professeur, et je ne vois pas comment j'aurais pu apprendre seul !

Do, vivu Esperanto!

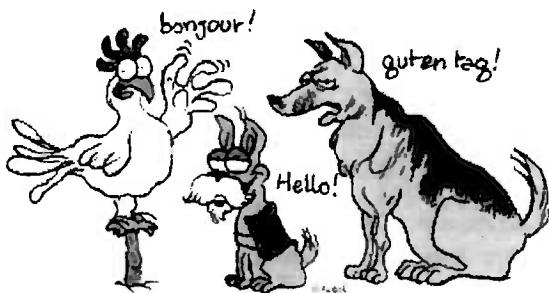
Robert LELEU
6 / 4 / 08

Union européenne : alerte sur les langues !

LE MONDE | 09.06.08 | 15h54 • Mis à jour le 09.06.08 | 15h54

BRUXELLES - BUREAU EUROPÉEN

Le nombre des langues officielles de l'Union européenne a été pratiquement multiplié par six en un demi-siècle. Aux quatre langues de départ (allemand, français, italien, néerlandais) se sont ajoutées celles des nouveaux Etats membres, portant à vingt-trois, en 2008, le nombre des idiomes officiellement reconnus. Les documents publiés par les institutions européennes doivent être traduits dans ces vingt-trois langues.

Les coûts de traduction (écrite) et d'interprétation (orale) s'élèvent, pour l'ensemble des institutions européennes, à 1,1 milliard d'euros [1 000 000 000 € ...], ce qui représente à peu près 1 % du budget communautaire, soit encore, selon M. Lönnroth, 2,5 euros par personne et par an. Il y a plus de sept mille traducteurs et interprètes. La diversité des langues est au cœur du projet européen, rappelle M. Lönnroth.

Toutefois, selon M. Lönnroth, cette percée [NB - ... de l'anglais] est surtout liée à la mondialisation, qui a imposé en Europe, depuis les années 1970, la langue de l'économie dominante. "Plus de 80 % des jeunes Européens, note-t-il, choisissent l'anglais comme première langue étrangère." [NB - affirmation sujette à caution : ce sont les parents qui imposent à leurs enfants l'étude de l'anglais].

... / ...

La promotion du français, « priorité » de la diplomatie

Nicolas Sarkozy a affirmé, jeudi 20 mars, à l'occasion de la Journée internationale de la francophonie, que la promotion de la langue française « est et restera » une priorité de la diplomatie française. « Je veillerai au statut du français dans l'Union », a-t-il dit. « Sous la présidence française, écrit Jean-Pierre Jouyet, secrétaire d'Etat aux affaires européennes, sur son blog (www.jpjouyet.eu), nous rappellerons clairement que le français doit être utilisé comme langue officielle et comme langue de travail de l'Union européenne. Nous serons attentifs à ce que chaque institution y veille scrupuleusement et rigoureusement. »

En mars 2006, à Bruxelles, Jacques Chirac avait quitté la salle du Conseil, refusant d'entendre le Français Ernest-Antoine Seillière, président du patronat européen, s'exprimer en anglais.

Article paru dans l'édition du 10.06.08

... el la ret-skatolo de Alzaco-Loreno@yahoo-groupes.fr ...

Bonan tagon al ĉiu...

Mi jūs enskribiĝis en tiu ret-grupo, kaj mi prezentas min, do... mi nomiĝas Loïc Roussain (prononcu "Lo-ik"!), mi havas 56 jarojn, kaj mi loĝas apud Quimper, en Bretonio (Francio). Mi eklernis la esperantan lingvon ekde 2004. Mi havas la plczuron informi vin, ke mia ret blogo fariĝis dulingva (franca/esperanto), iom post iom...

<http://blogloic.blogspot.com/>

Se tion vi povos sciigi al viaj retlistoj, mi estos dankema !

Dankon !

Ĝis ! Cordialement / Kore,
Loïc Roussain,

179 route de Bénodet
29950 Gouesnac'h FRANCE
(33) (0)2 98 54 66 93 / 06 83 33 37 49 .

Loic.roussain@orange.fr

Mon blog bilingue / Mia dulingva ret-tag-libro (français-espéranto):

<http://blogloic.blogspot.com/>

<http://ec29.blogspot.com/>

NB – el la redakcio de « La Informilo » - Ni ne kutimas surpaperigi samspecan mesaĝon, sed scivolemeo instigis min okulumi al la indikita ret-adreso... kaj mi konfesas, ke la enhavo vere pli ol riĉas ! Provu viavice !...

Pol Denis

Espérantophonie contre anglofolie

Une langue paternelle pour compléter notre langue maternelle

Avec le rire, le langage intense caractérise notre espèce. Être humain c'est communiquer. Face à la mondialisation, les langues maternelles - indispensables - ne suffisent pas. Nous avons besoin d'une langue de service commune, d'un moyen de nous parler avec le moins possible d'intermédiaires. Nous avons besoin d'une langue... paternelle. Elle existe depuis 111 ans. La crise financière et morale qui se généralise peut nous faciliter la tâche.

La France a perdu la bataille (folle) du français langue universelle. Avec la francophonie elle pourrait maintenant engager sa force et son expérience républicaine au service d'une communication linguistique adaptée à la mondialisation en cours. Avec l'appui des populations, nous pouvons permettre à la Planète et à l'Europe (1) d'échapper au tout-anglais **coûteux** derrière son apparence simplicité et **gravement inégalitaire**; un anglais abâtardि **destructeur de langues et de diversités culturelles**, y compris celle des nations anglophones.

Une France digne de ce nom pourrait prendre diplomatiquement la tête d'une résistance européenne et mondiale à l'injustice, contribuer à unir l'ensemble des nations dont les intérêts sont bafoués, les langues infériorisées et, pour certaines, menacées de disparition à brève échéance. L'outil international pour accomplir cette opération pacifiante, écologique et économique existe : c'est l'espéranto. Il n'est pas parfait mais a souvent été dénigré sans appui sur des faits (par intérêts mal compris, ignorances et peurs). L'espéranto a prouvé de longue date - à petite échelle - sa capacité à faire communiquer sur un pied d'égalité des gens de toutes les langues et de toutes les cultures. **L'espérantophonie est vivante**, de plus en plus. Un jeune de 17-18 ans l'a inventé puis lancé vers la fin du XIXe siècle... Mais pas comme un jeu comme une nécessité ! Il étouffait entre les haines ethno-religieuses de sa petite ville russe ; avec quatre communautés (polonaise-catho, judéo-israélite, russo-orthodoxe et allemano-protestante) murées dans leurs langues comme autant de codes secrets à la fois protecteurs et enfermants, inaccessibles à l'étranger du bout de la rue. Lazare Zamenhof est mort en 1914, mais pas son œuvre.

Réglo et créatif, l'espéranto fut (est encore ?) ignoré, copieusement moqué. Insulté sans étude en 1922 par la défunte SDN. E conduit par l'ONU en 1966 malgré une pétition signée (avant l'informatique) par près d'un million de personnes. Artificiel ? Oui. Moins que le téléphone, la télé ou internet. Bon marché ? Plus que les traductions simultanées. Honnête ? Plus que les traductions automatiques aux limites bien connues. L'espérantophonie ouvre grand un dialogue mondial sans prothèses. Cette langue simple et souple, amie de la liberté est peu vorace en temps et en crédits pour l'apprentissage. Logique comme le chinois (2), elle est bien plus efficace et plus juste qu'une anglicisation forcée aux mains de l'Argent fou. L'espéranto a préparé, prépare et préparera de toutes façons sa salutaire émergence ; aussi sûrement que les chiffres arabes ont envoyé au musée les chiffres romains. La langue de service entre tous ne peut être la propriété d'aucune nation.

(1) L'Europe - que la France va présider dès juillet - est emberlificotée dans des coûts de traductions quasi prohibitifs entre 27 langues (et plus). L'Europe a commencé de renier son engagement à ce que chacun puisse s'exprimer dans sa langue maternelle. Urgence d'interventions.

(2) Des forces espérantistes importantes se trouvent en Asie. Occidental par ses racines, l'espéranto est oriental par sa logique (assimilation généralisatrice sans exceptions) comme le chinois, le japonais ou l'indonésien. L'apprentissage de l'anglais (du français ou de l'arabe) demande à ces populations un investissement hors de prix. Jamais ils ne s'y plieront massivement.

De plus, pour tout le monde, à cause de pièges changeants (subtils ?) un anglophone étranger n'arrive pas à la maîtrise de la communication qu'atteint un Anglais dont c'est la langue maternelle. **Il y a place pour un marché direct en espéranto...**

Cordialement et multi-citoyennement

Michel Portal

41 rue du Château 56400 Auray
michel.portal2@wanadoo.fr

... en nia rubriko "dulingva informado"

Sekve de la artikolo aperinta ĉe *AgoraVox* sub la titolo "*La Chine est-elle l'avenir de l'espéranto ?*" (*Ĉu Ĉinio estas la estonteco de Esperanto ?*) http://www.agoravox.fr/article.php3?id_article=40105, Michel Fontaine, kiu partoprenis en la *Lingva Festivalo (LF)* de Nanjing (*Nankino*), jus sendis komplementajn informojn kun interesa raporto pri la *infana lingva festivalo*.

Povas esti interese aldoni al tio, ke *Nankino*, la ĉefurbo de la provinco Jiangsu, estas ĝemelita kun la tria plej granda urbo de Brazilo, *Belo Horizonte*, ĉefurbo de la ŝtato Minas Gerais. En ambaŭ urboj aktivas esperantistoj.

Michel Fontaine estas franco, esperantoparolanto. Li nun plejparte vivas en Ĉinio. Li edziĝis al ĉinino. **Esperanto estas ilia komuna lingvo**. Ili instruas Esperanton al 50 infanoj en la elementa lernejo Baotalu, en ilia urbo Zhenjiang, kiu situas ĉe Jiangzrivero inter Nankino kaj Ŝanhajo. La 10an kaj 11an de majo, ili havis feliĉon partopreni la *Lingvan Festivalon de Nankino* por instrui Esperanton, jen al infanoj, jen al plenkreskuloj :

"*Vere en mia mallonga vivo en Esperantio (mi esperantiĝis en la jaro 2000. . .), neniam mi travivis tian eventon, eĉ en Pekino (2004), eĉ en Florenco (2006). Tiom da homoj, tiom da junuloj, tiom da fervoro al ĉiuj lingvoj el kiuj Esperanto !!! Por provi klarigi tian sukceson, mi volas diri al vi :*

- ni neniam forgesu, ke Ĉinio aspektas kiel "formikejo". Eĉ 1/1. 000. 000a da ĉinoj reprezentas grandan nombron. Tertremo en ĉina regiono, eĉ montara, kreas katastrofon, dum ĝi farus nur akcidenton en dezerto.

- la LF de Nankino estis la renkonto de du ĉefaj homoj :

Dennis Keefe, kiu eminentas pri instruado (rigardi lin instrui ĉiam estas feliĉa kaj fruktodona momento), pri merkatiko, pri entuziasmigo.

Cui Jianhua (francoparolanta, esperantoparolanta) kiu regas sian Universitatan Lingvodepartementon energie, aktive, sindoneme. Ŝia politiko malfermiĝas ĉiujn pordojn al ekstera mondo ne estas malefika vorto sed ĉiama celo.

Multe da gestudentoj ekkonsciigas, ke **la vojo de la angla lingvo ofte estas sakvojo pro troaj kandidatoj**. Ili serĉas pli ruzajn ("bison futé"-ajn*) — rimarko por nefrancingvanoj : "ruza bizon" estas la nomo de informprogramo por ebligi al la aŭtomobilistoj eviti trafikstopiĝojn) vojojn.

- Esperanto estas bone lokita inter tutmondaj lingvoj. Ĝi ebligas al ili daure ekzisti. Ili favoras, sed ankaŭ necesigas ĝin pro tio. Dennis Keefe prove alvokas al organizo de LF-oj ĉe aŭ dum UK-oj. Tio ebligas al esperantistoj retrovi la esencon de Esperanto: ne resti inter si, sed renkonti ĉiujn homojn per ilia lingvo kaj per Esperanto. "

* — rimarko por nefrancingvanoj : "ruza bizon" estas la nomo de registara franca informprogramo por ebligi al la aŭtomobilistoj eviti trafikstopiĝojn <http://www.bison-fute.equipement.gouv.fr/>

...

Raporto

Instruado al infanoj dum la *LF de Nanjing*, Ĉinio

Nova parto de *Lingva Festivalo* en Ĉinio estas la faro de *speciala subfestivalo* por infanoj. La infanoj povis elekti inter tri specoj de kursetoj : **la angla** por infanoj, **Esperanto** por infanoj, kaj **la ĉina mansigna lingvo**. Pro la diligenta laboro de tri Esperantistoj : *Negeta, Xia, kaj Michel*, **la esperanta parto brile sukcesis**. Jen ilia raporto pri la enhavo de la esperantaj lecionoj.

Du cent kvindek unu diversagaj infanoj ĉeestis la kursojn pri Esperanto dum la *Lingva Festivalo*, en Nankino, la 10an kaj 11an de majo 2008. *Negeta, Xia, kaj Michel Fontaine* laŭvice instruis ilin en *18 kursetoj*, kies ĉeestantaro variis inter 3 kaj 32 infanoj depende de la horo kaj tago.

Ne kredu, ke instrui al infanoj tiom facilas... Tamen ni provis interesi ilin per adaptitaj ludmanieroj. Infanoj ŝatas pripacajn ideojn. Tia ni prezentis al ili *Esperanton*, kaj *Zamenhof*, kies junecon kiam li ekpreparis siajn unuajn lingvajn provojn ili admiris.

Prezenti sin estis la unua pašo. Tre rapide ili akiris taŭgajn vortojn por tion fari... *Mi estas... Kiu li, si estas?* Kelkfoje al pli aĝaj infanoj ni prezentiĝas la esperantan alfabeton, ĉar ili jam preskaŭ tute enkapigis ĝin komence de sia lernado de la ĉina. Prezenti la kelkajn diferencojn, paſi de « konato » al « nekonato » estas ofta regulo de ĉiu pedagogo, ĉu ne ?

Ni ofte instruis *la dek unuajn ciferojn*, kaj memorigis ilin per ludoj, dancoj, marŝoj laŭ ritme. Ni prezentis diverskolorajn elplastajn fruktojn : ruĝa pomo, flava banano, verda pomo, flava mango, blanka persiko... *Montru la rugxan pomon... Donu al mi la bananon...*

Ankaŭ la gepatroj, kiuj preskaŭ ĉiam akompanis siajn infanojn ludis kun ni... Tamen, plenkreskuloj ne estas tiom lertaj por akiri kaj prononci novajn vortojn... Kaj kelkfoje ni multe ridis komplice kun infanoj... Ŝajnigante riproĉojn al iu patrino, kiu misrespondis.

Tuj *ni ludis* kun la frešakiritajn vortojn... kaj ofte *kantis*, aŭ *paradis* en la koridoro de la festivalo por brue montri al festivalanoj, ke ankaŭ ni infanoj ĵus akiris pacan, feliĉan, ĝojan kaj (eble) facilan lingvon... Ankaŭ gepatroj sekvis kaj fanfaronis...

Feliĉaj kaj fruktodonaj du tagoj !

Kaj tia *infana LF* ankaŭ estus bona ideo por la *Universalaj Kongresoj* de Esperanto, kune kun la kutima *LF* por plenkreskuloj. Eĉ eblas, ke infanoj de la Infana Kongreseto ankaŭ povos instrui siajn lingvojn. Tre bela sperto por tiuj esperantparolantaj infanoj !

Michel, Neĝeta kaj Xia.

Traduction

Suite à l'article paru sur Agoravox sous le titre "La Chine est-elle l'avenir de l'espéranto ?" http://www.agoravox.fr/article.php3?id_article=40105, Michel Fontaine, qui a participé au Festival des Langues (FL) de Nanjing (Nankin) vient juste d'envoyer des informations complémentaires avec un compte-rendu intéressant sur le Festival des Langues pour les enfants.

Il peut être intéressant d'ajouter à cela que Nankin, la capitale de la province du Jiangsu, est jumelée avec la troisième plus grande ville du Brésil, Belo Horizonte, capitale de l'État de Minas Gerais. Il y a des espérantistes actifs dans les deux villes.

Michel Fontaine est Français, espérantophone. Il vit actuellement pour la plupart du temps en Chine. Il a épousé une Chinoise. **L'espéranto est leur langue commune.** Ils enseignent l'espéranto à 50 enfants à l'école élémentaire Baotalu, dans leur ville de Zhenjiang, qui se situe sur la rivière Yangtze, entre Nankin et Shanghai. Les 10 et 11 mai, ils ont eu le bonheur de participer au *Festival des Langues de Nankin* pour enseigner l'espéranto soit à des enfants, soit à des adultes.

"Vraiment, durant ma courte vie dans l'Espérantie (le monde de l'espéranto — je suis venu à l'espéranto en l'année 2000), jamais je n'ai vécu un tel événement, pas même à Pékin (2004), ni même à Florence (2006). Tant de personnes, tant de jeunes, tant de ferveur pour toutes les langues parmi lesquelles l'espéranto !!!

Pour essayer d'expliquer un tel succès, je veux vous dire :

- n'oublions jamais que la Chine ressemble à une "fourmilière". Même 1/1. 000. 000e de Chinois représente un grand nombre. Un tremblement de terre dans une région chinoise, même montagneuse, crée une catastrophe alors qu'elle causerait seulement un accident dans un désert.

- le FL de Nankin a été la rencontre de deux personnes principales :

Dennis Keefe, qui est éminent dans l'enseignement (le regarder enseigner est toujours un moment heureux et fructueux), la mercatique, la levée de l'enthousiasme.

Cui Jianhua (francophone, espérantophone) qui dirige le département universitaire des langues de façon énergique, active, dévouée. Sa politique d'ouvrir toutes les portes au monde extérieur n'est pas un mot inefficace mais le but de toujours.

De nombreux étudiants prennent conscience que **la voie de la langue anglaise est souvent une impasse du fait des candidats trop nombreux. Ils cherchent des voies plus rusées, à la "bison fute".**

- L'espéranto est bien placé parmi les langues mondiales. Il leur permet de continuer à exister. Ils lui sont favorables mais le rendent aussi nécessaire pour cette raison.

Dennis Keefe essaye d'appeler à l'organisation d'un FL dans le cadre ou durant des Congrès Universels. Ceci permettrait aux espérantistes de retrouver l'essence de l'espéranto : ne pas rester entre eux, mais rencontrer tous les gens par leur langue et par l'espéranto. "

...

Compte-rendu

Enseignement aux enfants durant le Festival des Langues de Nankin, Chine

Une nouvelle partie du *Festival des Langues* en Chine a consisté à faire un *sous-festival spécial* pour les enfants. Les enfants pouvaient choisir entre trois sortes de cours éclairis : l'**anglais** pour les enfants, l'**espéranto** pour les enfants et la **langue chinoise des signes**. La partie d'espéranto a brillamment réussi du fait du travail diligent de trois espérantistes : Neĝeta (Petite Neige, en forme adjective), Xia, kaj Michel. Voici leur compte-rendu sur le contenu des leçons d'espéranto.

Deux-cent-cinquante-et-un enfants d'âges divers ont participé aux cours d'espéranto durant le *Festival des Langues*, à Nankin, les 10 et 11 mai 2008. Neĝeta, Xia, et Michel Fontaine leur ont tour à tour dispensé un enseignement dans **18 petits cours** dont le nombre a varié de 3 à 32 suivant l'heure et le jour.

Ne croyez pas que c'est chose facile d'enseigner à des enfants... Cependant, nous avons essayé de les intéresser par des façons adaptées de jouer.

Les enfants aiment les idées concernant la paix. C'est ainsi que nous leur avons présenté l'*espéranto* et *Zamenhof*, dont ils ont admiré la jeunesse lorsqu'il a commencé à préparer ses premiers essais de langue.

Se présenter a été le premier pas. Ils ont très vite acquis les mots justes pour faire cela... *Je suis...* *Qui est-il ? Qui est-elle ?*

Quelquefois, à des enfants plus âgés, nous avons présenté l'alphabet espéranto puisqu'ils l'avaient déjà presque entièrement mémorisé au début de leur apprentissage du chinois. Présenter quelques différences, passer du "connu" à "l'inconnu" est une règle fréquente de tout pédagogue, n'est-ce pas ?

Nous avons souvent enseigné *les dix premiers chiffres* et nous les avons fait mémoriser par des jeux, des danses et des marches rythmées.

Nous avons présenté des fruits en plastique de diverses couleurs : une pomme rouge, une banane jaune, une pomme verte, une mangue jaune, une pêche blanche... *Montrez la pomme rouge...* *Donnez-moi la banane...*

Les parents aussi, qui ont presque toujours accompagné leurs enfants, ont joué avec nous... Cependant les adultes ne sont pas aussi adroits pour acquérir et prononcer des mots nouveaux... Et, quelquefois, nous avons beaucoup ri en complicité avec les enfants... faisant un semblant de reproches à une mère qui avait mal répondu.

Nous avons tout de suite joué avec les mots fraîchement acquis... et souvent chanté, ou paradé dans le couloir du Festival pour montrer bruyamment aux visiteurs que nous aussi, les enfants, avons juste pris possession d'une langue pacifique, heureuse, joyeuse et (peut-être) facile... Les parents aussi ont suivi et fanfaronné...

Deux journées heureuses et fructueuses !

Et un tel *FL* serait aussi une bonne idée pour les *Congrès Universels d'espéranto*, avec le *FL* habituel pour les adultes. Il est même possible que les enfants de l'*Infana Kongreseto* (petit congrès des enfants) pourront aussi enseigner leurs langues. Très belle expérience pour ces enfants espérantophones !

Michel, Negeta et Xia.

Dennis Keefe

Michel Fontaine
pridemandas sian lernantinon (adoltan !)
... *Ĉu vi amas min ? ...*

Cui Jianhua

Henri Masson

<http://www.ipernity.com/?lg=eo>
espero. hm(ce)wanadoo. fr

NB – el la redakcio de "La Informilo"... Ni dankas senrezerve nian samcelanon Henri Masson, kiu prizorgis la redaktadon de tiuj paĝoj, kiuj cetere aperis antaŭe sur la TTT.

Komuniko (dulingva) de Dennis Edward Keeefe

"Mi ankoraŭ ne komplete analizis niajn statistikojn sed estas la plej granda Lingva Festivalo (el pli ol 50) en la historio. Multege da ĉinoj vizitis la esperantajn provlecionojn. Estis granda amaso de junuloj en la esperantaj kursetoj. Ekestiĝis multe da journalaj artikoloj, radiaj elsendoj, kaj almenaŭ kvar televidprogramoj, vidataj de mi ne scias kiom da milionoj da personoj, kun favora raporto pri Esperanto. La vorto Esperanto aperis multfoje en la amaskomunikiloj - dekojn da fojoj. Multe da ĉinoj aliĝis al postaj kursetoj de Esperanto -- multe el ili nuntempaj instruistoj aŭ doktoriĝintaj studentoj ĉe la prestiĝa Universitato de Nanjing. Ĉinoj speciale venis al Nanjing el foraj urboj inkluzive Ŝanghajo kaj Pekino (9-hora distanco de Nanjing) por speciale viziti la Lingvan Festivalon. Oni aŭdas, ke eble nun la urbo de Nanjing volas subteni la Festivalon. Estas personoj, kiuj ne nur ĉeestis esperantajn provlecionojn, ili eĉ esprimis sian deziron bone lerni Esperanton kaj *instrui* ĝin poste!".

"Je n'ai pas encore complètement analysé nos statistiques mais il est tout à fait clair que c'est le plus grand Festival (parmi plus de 50) dans l'histoire. De très nombreux Chinois ont visité les leçons d'essai d'espéranto. Il y avait énormément de jeunes dans les cours express d'espéranto. Il y a eu de nombreux articles de journaux, d'émissions radio, et au moins quatre programmes de télévision vus par je ne sais combien de millions de personnes, avec un compte-rendu favorable à l'espéranto. Le mot Espéranto est apparu de nombreuses fois dans les médias - des dizaines de fois. De nombreux Chinois se sont inscrits après à des cours express ultérieurs d'espéranto, beaucoup d'entre eux actuellement instituteurs ou étudiants ayant eu un doctorat à la prestigieuse Université de Nanjing. Des Chinois sont spécialement venus à Nanjing de villes éloignées, y compris Shanghai et Pékin (9 heures de Nanjing) spécialement pour visiter le Festival Linguistique. Le bruit circule que la ville de Nanjing voudrait probablement soutenir maintenant le Festival. Il y a des personnes qui ont non seulement assisté à des leçons d'essai d'espéranto, elles ont même exprimé leur souhait de bien apprendre l'espéranto et de l'enseigner ensuite !..."

... Jes !... Nepre konsilinde !...

"Denove mi volus instigi geesperantistojn konsulti **eksterordinaran gazeton** pri esperanto-okazajoj : legu per simpla kliko la jenan

http://europo.eu/bulteno/1_4_eb.pdf

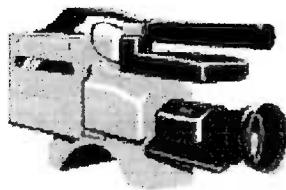
Bona resumo de ia europa-okazas"

Jean Louis Texier

NB – Mi aldonas ĉi-sube specife legindan paragrafon el la proponita "gazeto" !

Pol Denis

FILMO PRI ESPERANTO FINPRETIGATA – HELPU PRI SUBTEKSTOJ POR VIA LINGVO !

Montri, ke Esperanto estas viva, uzata kaj tre ŝatata lingvo de multaj homoj – tia estas la celo de nova filmo „*Esperanto estas...*“. Temas pri **43-minuta informa filmo**, kiu prezentas la internacian lingvon Esperanto en **moderna kaj vigla maniero**.

La filmo, dividita je 6 partoj, estas rezulto de 3-jara projekto (2005-2008) kaj kreigis kadre de la organizo E@I – www.ikso.net

. La filmo estos distribuata per **DVD-video**, kiun ni planas lanĉi dum ĉijara UK en Roterdamo (oficiala premiero de la filmo estos tamen jam dum Ĵurnalista kongreso en Vilnius, sed tiam ankoraŭ sen eblo aĉeti DVDn, kiu estos produktata nur junie).

Ni esperas pri **antaŭmendoj** de Landaj Asocioj, E-kluboj kaj unuopuloj – ĉar la filmo ĉefe celas informi **neE-an publikon** pri la lingvo, ĝi estos ege utila moderna informilo.

Unuopaj partoj de la filmo jam spekteblas (en malalta kvalito***) ĉe <http://esperantoestas.blogspot.com>.

Kaze ke la filmo ankoraŭ ne estas tradukita al via lingvo, aŭ vi volas helpi pri provlegado de subtekstoj, ev. voĉregistri /dubli/ la filmon, bv. **unue legi informojn** ĉe:

<http://vikio.ikso.net/Projektoj/ElektronikaEsperantio/Filmo/Eoestas/TradukojVochoj>

*** ... Spite al la mencita aludo, mi takosas "bonkvalitaj" la proponitajn 6 sekvencojn ! Mi vere aprezis ilin laŭ ĉiuj kriterioj, laŭ kiuj oni kutimas prijuĝi "modernan", didaktikan filmon... Mi invitas niajn legantojn spekti la serion kaj mi certas, ke ili siavice ankaŭ gratulos la skipon, kiu prizorgis tiun trafe okulfrapan "argumentadon" !...

P. Denis - UEA delegito
redaktoro de "La Informilo"

Laŭ ret-mesaĝo de Brian D. Kaneen, el Vankuvero (12/06/2008)

"Kolego Hilary Chapman el Kimrujo jus informis min pri artikolo aperinta sub morgaŭa dato [1] en brita *Times Online*. Temas pri jus publikigita raporto pri preskaŭa akcidento en pasintjara aŭgusto super la londona flugavenu Heathrow, kiam

polaj pilotoj laŭudire nur malfacile kompreenis instrukciojn de la komando-turo. Polaj instancoj kontestas tiun aserton. Ŝajnas tamen, ke laŭ iu dokumento, nur efektive 15 el 800 polaj pilotoj nun flugantaj internacie, atingis la necesan nivelon de anglalingva kompetento. Pollando jam petis liberigon de tiu lingva devigo ĝis limdato en marto 2011, post kiam okaze de neplenumo, ĝi povus esti barita de internacia flugado.

Redaktoro de revuo *Flight International* opinias tiujn interkomunikajn malfacilaĵojn tre zorgigaj, sed oni imagu nur la eventuale pli katastrofajn rezultojn, okaze de anglalingva [mis]interkomunikado inter pola piloto kaj franca komando-turo. Li diris, ke nuntempe multaj landoj antaŭe sen internaciaj pilotoj, nun inundas la mondron per pilotoj sen la necesa lingva kapablo, kaj por kelkaj pilotoj, lingvolernado estas multe pli malfacila afero ol

lerni piloti...".

Amike salutas
via Brian

VIKIPEDIO

Proksimume la 16-an de junio, la Esperanto-vikipedio havos 100.000 artikolojn. La internacia lingvo Esperanto per tio antaŭvideble estos la 20-a lingvo, kiu atingos tiun grandecon.

Interŝanĝo de la kulturoj de la mondo

Ĉiutage la Esperanto-Vikipedio <http://eo.wikipedia.org/> kreskas per mezume 40 artikoloj kaj kelkaj cent aldonoj kaj redaktoj de jam ekzistantaj artikoloj.

La kunlaborantoj venas el pluraj dekoj da landoj, kaj tial povas enmeti la scion el multaj diversaj kulturoj de la mondo en la Esperanto-vikipedian.

Proksimume 100 librovolumoj de po 300 paĝoj

Entute la Esperanto-versio de la interreta enciklopedio entenas ĉirkaŭ **19 milionojn** da vortoj, mezume estas do 190 vortoj por unu artikolo aŭ 20 linioj da teksto. Metante 600 vortojn sur unu paĝon, ebla presita versio havus 30.000 paĝojn aŭ 100 volumojn de po 300 paĝoj.

Kelkaj artikoloj entenas nur frazon. Aliaj, kiel la artikoloj pri "delfenoj" <http://eo.wikipedia.org/wiki/Delfenoj> aŭ pri la "Berlina muro" http://eo.wikipedia.org/wiki/Berlina_muro entenas detalajn prezentojn pri difinita temo.

Esperanto - la "lingva rang-altiĝanto de la 20a jarcento"

Per la rango 20 atingita en la vikipedio, la lingvo Esperanto konfirmas sian pozicion inter la internacie plej multe uzataj lingvoj. Esperanto estas unu el la 9 lingvoj, en kiuj la *Cina Interreta Informa Centro* <http://esperanto.cina.org.cn/> publikigas novaĵojn. La serĉ-maŝino *Google* ofertas Esperanton kiel unu el 42 serĉlingvoj <http://www.google.de/preferences?hl=eo>.

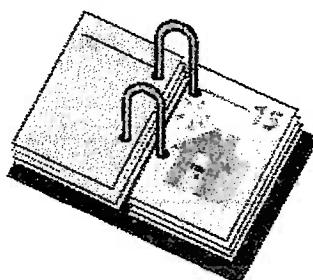
En la censo en Litovio en 2001, Esperanto atingis rangon 16 inter la fremdlingvoj, kiujn regas la loĝantaro. En samjara censo en Hungario, Esperanto atingis la 18-an lokon http://www.nepszamlalas.hu/eng/volumes/06/00/tabceng/2/load01_13_0.html

Kvankam la unua lernolibro de Esperanto estis eldonita en 1887, do antaŭ nur 121 jaroj, la lingvo estas nun parolata de homoj en pli ol cent landoj de la mondo.

Ĝi hodiaŭ okupas unu el la antaŭaj lokoj kiel internacie uzata lingvo, kaj oni povas nomi ĝin "*lingva rang-altiĝanto de la 20-a jarcento*": Neniu alia lingvo povis plibonigi sian pozicion inter la ĉirkaŭ 6.000 lingvoj de la mondo, ene de nur unu jarcento ekde la lasta loko al unu el la antaŭaj 50 ...

La stato en jaudo, 12-an de junio, matene, estis 99 756 artikoloj. Ĉiutage aldoniĝas 40 ĝis 50 artikoloj; atendeblas do, ke la marko de **100.000 artikoloj** estos atingita ĉirkau la 16-a de junio.

Lu Wunsch-Rolchoven
www.esperantoland.de

"*La Informilo*"143 aperos tro malfrue (komence de oktobro) por eventuala efika represo de la aliĝilo al la duobla evento...

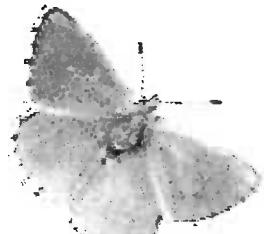
64a regiona staĝo de Esperanto kaj 31a BAVELO-Seminario en

LUDWIGSBURG

10an / 12an de oktobro 2008

Tial ni konsilas al vi, jam de nun, redakti la aliĝilon kuŝantan en ĉi-tiu bulteno cele tujan forsendon, aŭ almenaŭ mencii daton de ĝia sendo sur vian tag-not-libreton !

Ni kalkulas pri via akurateco !

Ekopedia, artikolo de Wikipedia, la libera enciklopedio

Ekopedia estas praktika enciklopedio, kiu pritraktas alternativajn teknikojn por la vivo. Ĝi estas senpage alirebla, kooperativa redaktita (*wiki*) kaj ĝia enhavo estas libere reuzebla (sub la licenco "Art Libre"). Ĝia grafika ĉarto tre proksimas je la projekto Wikipedia, ĉar kiel tiu lasta, ĝi uzas la bazan temon de *MediaWiki*.

Ekopedia est une encyclopédie pratique, traitant des techniques alternatives de vie. L'encyclopédie est gratuite, écrite coopérativement (*wiki*) et son contenu est librement réutilisable (sous la *Licence Art Libre*). Sa charte graphique est très proche de celle du projet Wikipédia car, comme ce dernier, elle utilise le thème de base du logiciel *MediaWiki*.

Le projet a été initié fin 2002 sous le nom de *Newlimits.org*. Il utilisait alors le logiciel *TWiki* pour la gestion collaborative du site et c'est fin 2004 que les membres du projet ont décidé de migrer vers le logiciel *MediaWiki*. Depuis sa migration, la fréquentation, ainsi que le nombre d'articles du site ont fortement augmenté.

Le 1000e article fut publié le 10 décembre 2006. La base contenait alors environ 1000 utilisateurs enregistrés et avait une moyenne journalière de plus de 14 500 visiteurs.

En février 2007, Ekopedia a ouvert son projet à une plateforme en anglais et une en espéranto.

Depuis le mois de septembre 2007, les projets <http://www.ekopedia.org> sont soutenus par la Fondation Ekopédia.

En février 2008, Ekopedia a ouvert son projet à une plateforme en Italien.

Fin février 2008, Ekopedia a ouvert son projet à une plateforme en Allemand

Début mars 2008, Ekopedia a ouvert son projet à une plateforme en Polonais

Objectif

L'objectif de ce projet est de créer un recueil de connaissances concernant :

- les techniques ou procédés de fabrication, de maintenance, de gestion, de recyclage et d'élimination des déchets des produits qui participent à notre vie quotidienne.
- les méthodes ou comportements quotidiens les plus adaptés au respect durable de l'homme et de l'environnement.
- Ekopedia se veut un lieu de vulgarisation pour qu'un grand nombre de personnes puissent comprendre, assimiler et mettre en œuvre ces techniques de vie qui satisfont nos besoins de base (naître, apprendre, s'alimenter, se loger, se vêtir, prendre soin de soi et des autres, vivre ensemble, ...) en choisissant et pratiquant les alternatives qui respectent durablement l'Homme, la nature et l'environnement.

A la différence de *Wikipédia*, à ambition encyclopédique universelle, Ekopedia, pour atteindre ces objectifs de vulgarisation et d'application pratique, exige une approche différente dans le choix et la rédaction des articles. Ceux-ci ne concernent que les techniques alternatives de vie et d'autonomie, depuis leur compréhension jusqu'à leur utilisation dans la vie quotidienne.

ZAMENHOF EN LOTERIBILETO

La portreto kaj la nomo de Zamenhof ornamis loteribileton de la hispana blindulara organizo.

La *Organizo de Hispanaj Blinduloj* (konata per la siglo ONCE) estas certe unu el la plej sukcesaj en la tuta mondo, pro siaj laboroj en la integrigo de blinduloj en la socio. Granda parto de la sukceso ŝuldiĝas al ties loterio, tre konata en la tuta lando per la nomo "*Cupón*". Tiu kupono, vendata ĉiutage, kaj kun specialaj premioj en difinitaj tagoj de la semajno, montras foje specialajn bildojn kun diversaj motivoj.

La kupono de la 17-a de majo portas la portreton de D-ro Zamenhof, kun la teksto, "L. L. Zamenhof, creador de esperanto, precursor en la creación de un mundo para todos", kaj apude "2008, Año Internacional de los Idiomas" ("L. L. Zamenhof, kreinto de

Esperanto, pioniro en la kreado de mondo por ĉiuj. 2008, Internacia Jaro de la Lingvoj").

Seconde dernière minute ! - ... A la suite d'un excellent plaidoyer paru dans AGORA VOX : **Espéranto et langue des signes ? Des langues pour qui veut l'entendre**, sous la signature de Nicolas (Ile-de-France), nous livrons à nos lecteurs le commentaire suivant de Brigitte.

« Il y a en effet deux définitions de langues internationales. La première étant "commune à plusieurs nations", la deuxième langue du monde, langue de tout le monde. C'est très différent ! Pour la première, plusieurs langues sont concernées dont la nôtre, le français. Cela ne fait pas du français, de l'espagnol, de l'arabe, de l'anglais, de l'allemand (si, si, trois pays), du néerlandais (eh oui), etc... des langues neutres acceptables par tous les humains. Même si l'anglais est imposé de force aujourd'hui à tous les non-anglophones de la terre via l'école, via les médias, pour des intérêts connus et à peine cachés (... "Il y va de l'intérêt des Etats Unis que le monde adopte l'anglais comme langue commune et les valeurs dans lesquelles les Américains se reconnaissent"... David Rothkopf, ministre de Clinton ***), les anglophones de naissance se retrouvent plus égaux que les autres, même dans les pays nordiques où il est si bien parlé (mais moins bien qu'un natif, quand même) et cela au prix du sacrifice de leur langue, donc de leur identité ! C'est grave ! Au fait, les valeurs des Ricains comprennent aussi les pieds, les pouces, les miles, etc.. Bien que les mètres aient fait leurs preuves et soient adoptés dans tous les pays sauf ... devinez lesquels ? ... on voit dangereusement fleurir sur les télés, les cadres numériques, la haute technologie, en gros, ces valeurs incompréhensibles pour tout terrien non anglophone de naissance. Explication : voir plus haut le souhait de M. Rothkopf.

Et ce serait tout aussi grave et tout aussi humiliant avec n'importe quelle autre langue nationale vivante !!!

Bien sur que le latin pourrait remplir ce rôle. Il est mort , cad n'est plus langue d'une nation ! Attention, il est quand même la langue de la religion chrétienne ! Ca pourrait mettre mal à l'aise les non-chrétiens ! Et il n'est pas facile, pas du tout !!!

C'est pour cela que je trouve que l'espéranto est une bonne idée ! S'il n'existe pas, il faudrait inventer une langue nouvelle et neutre anationale. Et ce serait long, alors pourquoi inventer ce qui existe déjà ? Pourquoi s'en priver ? Pourquoi nous imposer des langues étrangères contre notre gré, avec menace que si nous ne les parlons pas, nous serons chômeurs à vie ? Pendant que certains terriens en sont dispensés ? Pourquoi ne pas profiter d'un langage simple existant facile à apprendre pour tous, mettant tout le monde à égalité ? Et laisser le temps d'apprendre les langues étrangères qui nous plaisent en plus ! Pourquoi laisser tant de langues mourir, donc tant de visions du monde ? La mort des langues est liée à l'hégémonie d'une langue puissante, c'est prouvé ! Pourquoi ce blocage vis à vis d'une solution facile et non humiliante de communication entre les humains ? Que l'on nous permette de comparer à grande échelle, que l'on permette à l'école de comparer entre l'anglais (langue imposée aujourd'hui, demain ce sera une autre) et cette langue neutre et régulière ! Comme elle ne transporte pas avec elle la "culture" de pays (un ou plusieurs) et ne peut être appelée LV, qu'on la nomme comme on veut (langue neutre, langue de communication, etc...). La langue des signes non plus n'est pas appelée LV.

Quand vous faites des courses, vous aimez choisir votre magasin : Alors pour la communication internationale, qu'on nous donne aussi le choix, qu'on arrête de nous faire croire qu'une seule solution est possible et que hors d'elle point de salut.

Ça m'étonne aussi qu'avec la technologie de pointe, on n'a pas trouvé de "machine à traduire instantanée" ? Il me semble pourtant avoir lu un article sur cette invention il y a quelque temps (4 ou 5 ans), on en n'entend plus parler ! Comme si on bloquait encore une autre solution à celle imposée à coups de massue ! Bizarre, bizarre !!!!!!!... »

Brigitte

*** NB – D. Rothkopf est un ancien sous-secrétaire d'état, adjoint au commerce du gouvernement Clinton.

... ankaù en VIGY ...

Du aliaj volontuloj instruis la lingvo dum la semajnfino. Geneviève Martin, kiu kutimas prizorgi la "sub-unuan" Ŝtupon, dediĉis sian taskon al "esperantigo" de du infanoj, kies gepatroj, Edgar kaj Paola De Zilah, animas ĉiusemajne la klubon de Metz. Ni scias, ke Ginette, emerita instruistino, kaptas la atenton de la "juna generacio" per allogaj metodoj, ŝatataj de la gelernantoj. Denove ĉi-foje, ili rezignis ĝui la paŭzojn por daŭre profiti la "kurson"!

Siavice, Marcel Redon gvidis superan Ŝtupon, ai kiu aliĝis Malta, el Samarkando, kaj Saša, belorusa. Ambaŭ venis el Strasburgo, kie ili havas labor-postenon. Propriki al si esperanton estas facile tasko, ĉar ili perfekte parolas france. Cetere, Malta kaj Saša, kiuj estis gastigita de samideanino el Metz dum la demajnfino, havis trafan okazon malkovri la urbon kaj ties ĉirkauĵojn. Ĉu aldoni, ke la patro de Malta, Anatoli Ioncov, UEA-delegito en Samarkando, famas kiel elstara organizanto de surlokaj turism-aranĝoj por alilandanoj vizitantaj Uzbekion...

<http://esperanto.alsacelorraine.neuf.fr>

En novembre 2007 okaze de komitat-kunsido unu el la diskutitaj punktoj temis pri la nuna retejo de nia federacio **Esperanto-France-Est**. Nome pri <http://www.chez.com/espantofranceest>, kiun ĝis nun prizorgis François-Xavier Gilbert helpe de sia bofilo (neesperantisto). Certe en tiaj kondiĉoj estis malfacile akurate aktualigi la diversajn paĝojn de tiu retejo. Efektive krei retpaĝojn estas relative facile, sed ilin daŭre aktualigi postulas pli da laboro kaj da kunlaboro.

Tial mi proponis transpreni ĝin kaj krei novan retejon laŭ la spertoj, kiujn mi akiris por krei la retejon de nia loka grupo, nome <http://mulhouse.esperanto.free.fr>.

Jen la akcepto-paĝo de nia nova retejo:

<http://esperanto.alsacelorraine.neuf.fr>

The screenshot shows the homepage of the Esperanto-France Est website. It features a banner with the text "Espéranto-France Est" and a map of France with regions shaded in different tones. Below the banner is a logo featuring a magnifying glass over a globe. The main content area includes sections for "Présentation", "L'ESPÉRANTO EN LORRAINE ET EN ALSACE", and "Siège social". It also lists the members of the association: Meuse (55), Morelle-et-Moselle (54), Bas-Rhin (67), Haut-Rhin (68) and Vosges (88).

Nun mi aparte deziras atentigi pri la rubrikoj:

- **Sommaire**
- **Groupes Locaux**

Sur tiuj paĝoj troviĝas informoj pri la lokaj grupoj kaj ties aktivecoj.

Por ilin aktualigi, mi nepre bezonas ricevi informojn de la klub-estroj, de aktivuloj aŭ eĉ de individuaj samideanoj. Tial mi petas vin kontroli la enhavon de tiuj paĝoj kaj informi min pri ŝanĝoj, korektoj, aktualigoj kaj eĉ forigoj.

Kompreneble mi volonte ricevos specifajn informojn pri la aktivecoj de iuj grupoj por eventuale krei apartan paĝon, kiel ekzemple:

Nancy: Mois de l'Espéranto.

Ni kune klopođu por ke

<http://www.chez.com/espantofranceest> donu la plej freŝajn kaj aktualajn informojn.

La ret-mastro: andreo.gr08@neuf.fr

André Grossmann

Libro mendebla ĉe nia kasito:
Esperanto France-Est
CCP 1997 72W NANCY

Pošamiko

Jen agrabla libreto, kiu trafe prezentas sur 40 paĝoj, gramatikajn resumojn, tekstetojn, kelkajn ekzercojn kaj laŭtemajn bild-vortarojn riĉe kolor-ilustritajn. La poŝ-forma eldonajo (A6) bone povas servi kiel poŝlibreto al kursanoj je komencanta kaj komencinta niveloj, aŭ kiel varbocelaj donacoj kaj propagandiloj. Afrankite: 6,50 eŭroj

esperanto France-Est

Présentation

Sommaire

La langue internationale

Cours par correspondance

Groupes Locaux

Sortie amicale à La Bresse juin 2008

Photos du congrès à Martigues 9 au 12 mai 2008

Photos du stage à Vigy 2/3/4 mai 2008

Nia bulteno La Informilo

Nancy: Mois de l'Europe Mulhouse-Espéranto

L'Espéranto dans le monde

Calendrier des congrès et stages en 2008

Recherche de correspondants

Kosomo: Demande de correspondants

Histoire d'Espéranto France-Est

Info-Esperanto

Esperanto Panorama

A thumbnail image from a larger document showing a grid of food items with their names in Portuguese. The items include coffee, bread, cheese, meat, fruits, vegetables, and other common foods. The names are: Tasse de café, Pão, Queijo, Carne, Frutas, Vegetais, etc.

Niaj legantoj verkas

... El kiu inkuj? ...

Skribi.

Kial skribi?

*Parolo jam estas malfacile komprenebla afero
kaj la penso ankoraŭ pli,
se ne diri ion pri la plej granda mistero :
la vivo kaj la konscio pri ĝi.*

Skribi.

*vana afero,
kvazaŭ oni volus iamaniere
atingi ian eternecon.*

Skribi.

*kial do embarasi, tedi, ĝeni, enuigi aliulojn
per tiom da malultilaj skribajoj se ne aĉoj?*

Skribi.

*kulmino de homa orgojo,
kvazaŭ oni povus tiom ofte trovi fundamentajn ideojn,
kiuj meritus esti gravuritaj en marmoro,
aŭ nur jetitaj sur papero.*

Skribi.

*ĉu rimedo por liberigi al si
la kapon el tiom da ideoj, bildoj, angoroj,
koleroj, malfacilaj sentoj
aŭ tiel trovi ian pacon?*

Skribi.

*kiom da skribajoj estas fine ordigitaj,
por esti senditaj aŭ publigitaj,
dum -feliĉe- la plej granda parto
restas forgesitaj en taglibro aŭ en tirkesto ?*

Skribi,

*kiel sportistoj sin trejnas,
por senĉese progresi en tiu arto,
tiel eble akiri ian lertecon kaj sperton,
kaj fine naskigi pretendeman verkon.*

Skribi.

*Jes, mi konfesas, mi ŝatas skribi,
eĉ se mi malofte finis miajn skribajojn
por doni ilin al legado de aliuloj.
nur kelfoje mi sendas kelkajn liniojn
lasinte en ĝi, malgraŭ longa poluro, erarojn kaj stultajojn.*

Skribi.

*mi nun memoras, ke saĝulo
delonge rekondemis al mi:
« Skribu nur post kiam
vi trempis vian pluron
en la inkujon de la amo ».*

Bernard BEHRA
1-an de majo 2008

... ek-elsendas el Bjalistoko nova TV-ESPERANTO. Koran bonvenon !...

rekte el
via komputilo !

La 2-an de majo en 2008 ĉe la retejo <http://www.itvc.pl> startis nova projekto: "TV - Esperanto" aŭ "Televido-Esperanto" !

Nia celo estas transdoni gravajn informojn por esperantistoj ne nur el Bjalistoko, la naskiĝurbo de la iniciatinto de la internacia lingvo, sed ankaŭ el aliaj partoj de la mondo, kie delonge la ideo de Esperanto estas konata. Ni elsendos programojn pri esperantistoj, iliaj sukcesoj, kluba agado, kongresoj, renkontoj ktp. Ni prezentos la plej interesajn libroeldonaĵojn, Esperanto-teatrojn, muzikajn ensemblojn, filmojn kaj vizitindajn lokojn.

Ni esperas, ke la projekto iĝos la diskuto-forumo por esperantistoj el la tuta mondo.

Kadre de la elsendoj de "Televido - Esperanto" ni lanĉis konkurson. La konkursajn demandojn vi povos aŭdi en kado de la elsendata programo. Respondojn bonvolu sendi al la redakcia adreso: "esperanto@itvc.pl"

Ni atendas ankaŭ vian personan komenton, kiun vi povas lasi en la retpaĝo de "Televido-Esperanto" sub la monitora ekrano.

Ni planas elsendi novan filmo-kompilaĵon en ĉiu 2-a semajno.

Bonvenon ĉe <http://www.itvc.pl> por rigardi la nunan programon!

Bjalistoka Esperanto-Societo,
PL-15-282 Białystok, ul. Piękna 3, skr. pocz. 67, Pollando.
Retadreso: redakcja@itvc.pl
laŭ <http://www.itvc.pl>

El nia libroservo

Nove eldonitaj libroj

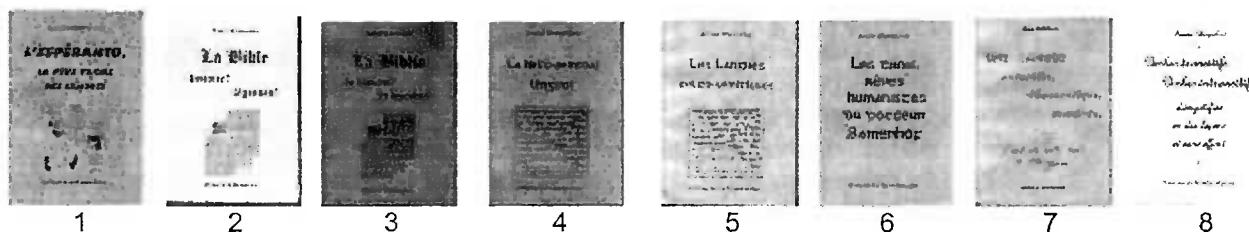

Afero de Espero - Movado, 88 p, **Heidi Goes, U.E.A.** **9,00 €** Historio de Esperanto movado en Afriko : la unuaj pašoj en la diversaj regionoj de la kontinento, la posta evoluo de la movado inter 1960 kaj 1980 kaj ekde 1980. La strategio de UEA kaj de diversaj asocioj tie.

Roumanie vagabonde, vojaĝoj, 224 p, **Maryvonne Robineau, Opera** **20,00 €**.
Familio Robineau vagabondas tra Rumanio. La teksto estas franclingva.

Libroj de André Cherpillod :

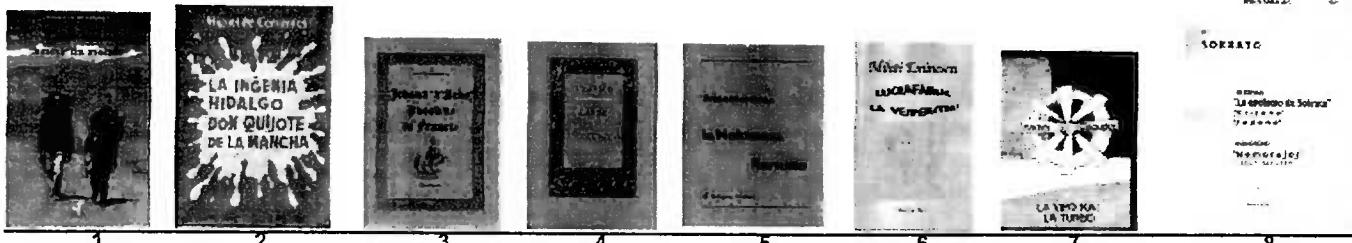

1. L'espéranto : la plus facile des langues, 2008, 50 p, **4,80 €**
2. La bible : histoire, légendes ? 3 : la Biblio : ĉu historio, ĉu legendoj ? 2008, 190 p; **15,00 €**
4. La kelt-semidai lingvoj
5. Les langues celto-sémitiques, 2008, 144 p, **12,00 €**
6. Les trois rêves humanistes du docteur Zamenhof, 2007, 48p, **5,10 €**
7. Une langue naturelle, démocratique, mondiale, 2007, 76p, **4,50 €**
8. Verbes transitifs, intransitifs, 2008, 28p, **3,60 €**

Por mendi librojn:

1. Vi sendas vian mendon
    - per pošteto (la plej sekure) al : Libroservo 37 RUE PIERRE ET MARIE CURIE 54500 VANDOEUVRE (uzante la dorsflankan aŭ alipagān mendilon)
    - per e-pošteto al «libroservo.efe@wanadoo.fr»
      - nur escepte per telefono: 03-83-53-57-54. Nur post la 20a horo.
  2. Vi baldaù ricevas viajn librojn kun fakturo (libroj + sendkostoj)
  3. Vi pagas vian fakturon per pošteta giro al «libroservo 2800-76 H NANCY» (indikinte sur ĝin la numeron de la fakturo), aŭ per mandato aŭ ĉeko je la nomo «libroservo» sendita al la adreso de la libroservo.
- Eksterlandanoj povas sendi internacian giron al «LIBROSERVO» IBAN : FR 98 20041 01010 0280076H031
- 97   BIC : PSSTFRPPNCF, indikante en la koresponda linio la numeron de la fakturo

1) Huit ans autour du monde Vojagado 274 p , **Maryvonne et Bruno Robineau, Opera**, 20,00 € .
agrikultura familio vojaĝas piede dum 8 jaroj tra la mondo, helpe de esperanto - franlingva teksto.

2) La inĝenia Hidalgo Don Quijote de la Mancha Romano 826 p , **Miguel De Cervantes, Fundacion de esperanto**, 22,80 € . Traduko de la fama ĉefverko de la hispana literaturo.

3) Johana "d'Arko", pucelino de Francio Historio 56 p , **André Cherpillod, La Blanchetière**, 6,00 € .
Subtenado de la versio pri Johana d'Arko, kiu kontraŭas la oficialan.

4) Laudo de l' stulteco Filozofio 112 p , **Erasmo, U.E.A.**, 6,00 € .
Traduko de verko de unu el la plej famaj humanistoj de la komenco de Renesanco.

5) La Noktmeza Kortumo Poezio 36 p , **Goodheir, Vulpo libroj**, 1,50 € .

Irlandaj lingvo kaj literaturo ekzistas : jen traduko de poemoj de granda poeto, kiu vivis en Irlando en la 18a jarcento

6 La vesperstel', Poezio, 76p, **Eminescu, Bero**, 900 € ,

Verkoj de famekonata rumana romantika poeto. Teksto en la rumana kaj en esperanto -

7) La vipo kaj la Turbo Romano 120 p , **Andrej Capuder, Maribor.**, 10,00 € .

Romano el Slovensa lingvo.

8) Pri Sokrato Filozofio 208 p , **Spiros Sarafian, Ateno 2005**, 27,00 € .

Kial ne iom legi pri tiu fama Sokrato? : Platono "La apologio de Sokrato","Kritono","Fedono";Ksenofono :"memorajo"

9) Premier manuel de la langue auxiliaire Esperanto Lernolibro 42 p , ?, **La Blanchetière**, 3,00 € .

Reeldono de malnova broŝuro aperinta en la komenco de la XXa jarcento en la franca -

10) Mio, mia filo Fabelo 144 p , **Astrid Lingren, Eldona Societo Esperanto**, 15,60 € .

Knabo ekscias, ke li estas filo de reĝo - Infanlibro de la verkistino de "Pipi Štrumpolonga".

11) Pilgrimanto inter ombroj Romano 168 p , **Boris Pahor, Interkulturo**, 5,70 € .

Romano el slovena literaturo -

12) Songo novelo Romano, 96 p , **Arthur Schnitzler, Kava Pech**, 7,50 € .

Traduko el la germana de Michel Duc Goninas de libro de aŭstra verkisto.

13) Antaùen ! Poezio 36 p , **Jānis Rainis, Radieto**, 3,90 € .

Poezio el Latvio -

14) Elcerpaðoi el la Irlanda Literaturo Miksita literaturo 28 p , **Liam O Cuire, Esperanto Asocio el Irlando**, 3,30 € .

Noveloj kaj poeziaj en la irlanda kun traduko en esperanto -

15) Slovaka Antologio Miksita literaturo, 544p , **Josef Velky, F.E.L.**, 10,00 € .

Teksto de 92 verkistoj - Restis unusola ekzemplerlo cxe UEA !

16) La arbaro de Anykščiai , Poezio, 136 p , **Antanas Baranauskas, Ryto Varpas**, 10,00 € .

Dulingva (litova kaj esperanta) poemo.

.....

MENDILO

Bonvolu sendi tiujn librojn:

al jena adreso:

S-ro/ino

-
-
-

En

la

Subskribo:

Magiisto deziras dejori en varietea-teatro...

- Mi magiias kun du kanguroj... Je la fino de la sekvenco, ĉiu saltas en la pošon de la alia...
- Kaj kio okazas?
- Stranga demando, ambaŭ malaperas !

La ĝejo al sia sub-helpanto:

- La kvaran fojon ĉi-semajne mi konstatas vian malfruon matene... Kion vi deduktas el tio ?
- Momenton... lundo, mardo... Hodiaŭ estas ĵaudo !

Iu virino vizitas fak-oficejon por legitimigi la naskiĝon de sia unua infano...

- Kian propran nomon vi elektis por la bebo, informiĝas la dejoranto.
- ZVFOKLUTR, respondas la patrino, tio memorigos al mi lian patron.
- Ĉu ? Eble lia patro etas ĉeh-devena ?
- Tute ne, li estas optikisto...

Freßsendita je la kapo de la firmao, la novalveninto alparolas siajn kunlaborantojn:

- Gekolekoj ne taksu min kiel ĉefon, sed nur kiel amikon, kiu ĉiam pravas !

- Diru al mi, sinjoro Petroviĉ, kial vi nur nun alvenas en vian labor-ĉambron ?
- Sed lastsemajne, pro la sama motivo, vi konsilis al mi legi la tag-gazeton hejme !

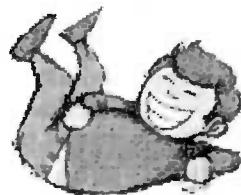

- Mi tre ŝatus dungi vin, sed ni ne havas farendan taskon por vi...
- Ne gravas, mi devas konfesi al vi, ke plenumi iun ajn laboron ne interesas min !

- Estimata Direktoro, ĉu mi rajtas forlasi mian postenon du horojn pli frue hodiaŭ ? Mia edzino deziras, ke mi akompanu ŝin por butikumi...

- Absolute malpermesate !
- Koran dankon, sinjoro Direktoro, mi ĉiam certis, ke mi povas kalkuli pri via helpo !

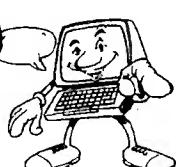
- Ĉu vi aŭdis, nia Direktoro mortis i
- Jes, sed mi ŝatus scii, kiu forpasis samtempe kun li i
- Kiel, kun li ?
- En la gazeto mi legis... Kun la Direktoro malaperis unu el la plej kompetentaj kunlaborantoj !

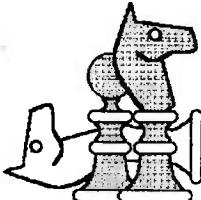

- Ni esploras por malkovri iun, kiu ne timas alfronti seriozan laboron, kaj kiu neniam malsanas...

- Senprobleme ! Dungu min, mi helpos por trovi la serĉatan homon !

sincere dirite...
ĉu vi ridetis ?

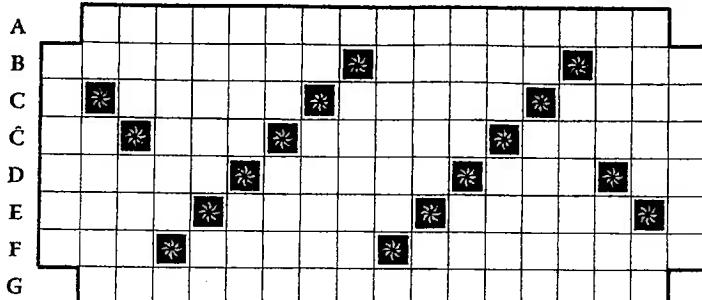

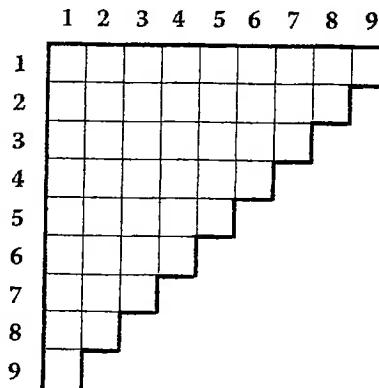
DISTRA ĜANGALO

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

HORIZONTALE: A – La unua kaŝita proverbo. B – Luksaj fortigitaj domegoj – la plej malgranda materiero – interjekcio de subita falo. C – Volitiva finajo – granda batal’ per armiloj – gajniga koloro en kartludoj – rilata al korneca birdbušo. Ĉ – Landa Sekcio – purig’ per akvo – vidorgano – intermontaj terpartoj. D – Duopoj – postsigno – homa korpopart’ – nomo de la litero J. E – Flankaj partoj de konstruajo – tro ŝparema – „konsumas“ cigareddon – simbolo de radiuso. F – Pozici’ de surseĝa homo – rilata al aŭdorgano – eco mezurata per takimetro. G – La dua kaŝita proverbo.

EN AMBAŬ DIREKTOJ:

- 1 – Granda danĝera rampulo.
- 2 – Rebonigadi.
- 3 – Muzika komika teatraĵo.
- 4 – Kara persono.
- 5 – Aŭdkorgano.
- 6 – Difinita tago.
- 7 – Planlingvo.
- 8 – Virsekса pronomo.
- 9 – Substantiva finajo.

*** ... Ni vole miksis la literojn ! Nur la spritaj serĉemuloj malkovros la proponitan solvon.

– "atendas nin jc la elirejo "...
en 10 literoj ?.....
- domehiojro !...***

Ludwigsburg indas je vizito !
indas je vizito Ludwigsburg !
je vizito Ludwigsburg indas !
je vizito Ludwigsburg indas !
Ludwigsburg indas je vizito !
je vizito indas Ludwigsburg !

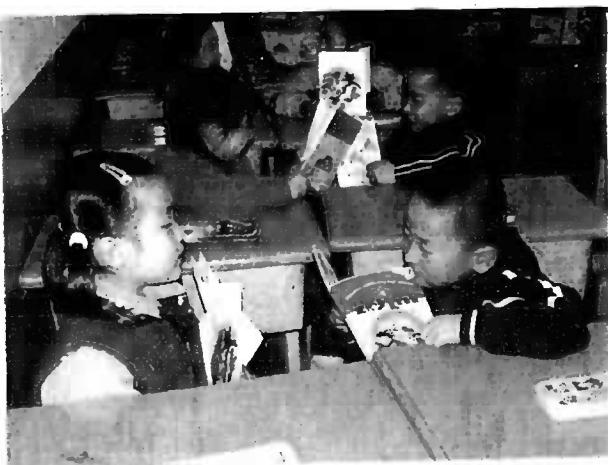
Solvo de la lasta enigma (141)

"Kafo estas trinkaĵo, kiu dormigas, kiam oni rezignas pri ĝi i" - Alphonse ALLAIS

... el nia fototeko ...

Du junaj vizitantinoj ĉe la ekspozicio en NANCIO

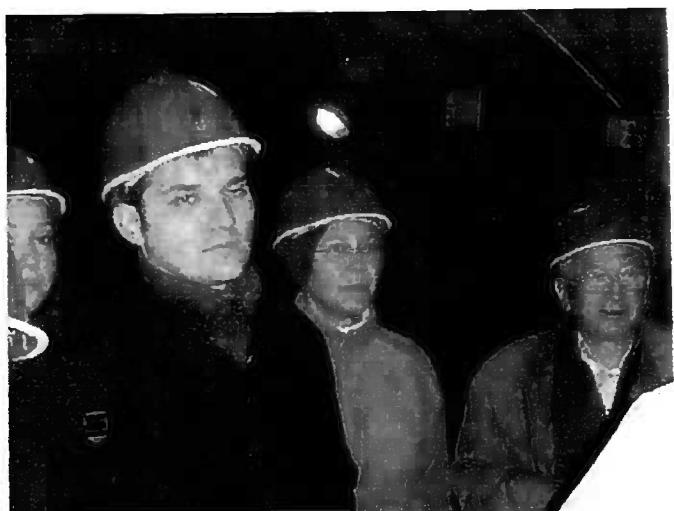
Ankaŭ ni... eklernas esperanton !

Koruso "Cantalud" en "Esperanto-Semajno" en NANCIO

Lingva festivalo en Nankino. Michel Fontaine instruas

Kultura semajnfino en Vigy. Vizito de fer-minejo